

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
27. januara 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 5

Odjeci pastirskog lista katoličkog episkopata

Katoličko narodno svećenstvo uz svoje Sokolstvo

Pastirski list katoličkog episkopata protiv našega Sokolstva proizveo je osobito mučan dojam također i u redovima narodnog i patriotskog dela našeg katoličkog svećenstva. Naročito u primorskim, kao i u ostalim krajevima, veliki broj katoličkog svećenstva iskrenog nacionalnog osećanja otvoreno je osudio autore pastirskog lista i usprotivio se njegovom čitanju u svojim crkvama.

Katolički episkopat, vele ovi naši narodni svećenici, valjda zaveden od nekih svojih pojedinaca, ovim svojim protusokolskim pastirskim listom preduzeo je, najblaže rečeno, jedan skrajno nekontrolisan i nepromišljen akt, koji je sada, kao što se vidi, izazvao opravdanu i najdublju reakciju i jednodušnu osudu svega naroda.

Nikada od svoga postanka, ističu ovi narodni svećenici, nije Sokolstvo, kao općenarodna, jugoslovenska i slovenska organizacija, dalo ama baš ni najmanjeg povoda, da bi zaslužilo da ga se tako žigoše, prosto anatemiše i da se protiv njega istupi na način, kako su to učinili katolički biskupi, naši nadpastiri u tom svom nepastirskom listu. I da ovaj njihov istup bude tim nesrećniji, on je usledio u jedno nadsveto vreme, kada je i našoj zemlji naročito potrebna koncentracija svih narodnih snaga, tim više, što vanjski neprijatelji u poslednje vreme osobito izrabljuju svaku priliku da se na nju obore i da joj pred svetom potkapaju ugled.

Ovako sada govore mnogi naši čestiti katolički svećenici, kojima se u njihovom uzvišenom svećeničkom pozivu ne može da učini nikakva zamerka, ali i koji su uvek i kao svećenici ostali verni sinovi svoga naroda i svoje zemlje.

Katolički episkopat pri svojim većanjima na novembarskim konferencijama prošle godine u Zagrebu zastalno je ispitivao i mogućnosti posledica, kojima će uroditi ovaj pastirski list, i kao dobro upoznat sa situacijom u sa-

moj zemlji i van je, mogao je da predvidi, kakvog će odjeka imati ovakav jedan njegov korak, osobito u nesklonom nam inostranstvu, a pogotovo kod naših prekomorskih suseda, koji su sada jedva dočekali da se postave tobože u ulogu branioca »progonjene« katoličke crkve u Jugoslaviji, kako to ustalom sada trube svi italijanski fašistički listovi, napadajući pri tome naše Sokolstvo i optužujući ga, da je baš ono bilo i potstrekao rušenja mletačkih lavova u Trogiru.

Pogotovo se je o svemu tome moralo da vodi računa, kada se je radilo o jednom tako krupnom pitanju kao što je, po mišljenju osobito nekih članova te učene biskupske konferencije, »traženje i zaštita slobode crkve«, a što se čak iznelo i obrazložilo i u jednoj za to naročitoj brošuri. Ovde dabome nikako nisu mogli da se mimoide ni politički momenti; verovati u protivne tvrdnje bilo bi i suviše navino.

Vidimo međutim, da je ovaj pastirski list imao protivan efekat, nego što je u stvari i po želji trebao. Naše Sokolstvo sve više zbija svoje redove i raste iz dana u dan. Čak i oni, koji su prema Sokolstvu bili više ili manje indiferentni, sada su potpuno sa svojim simpatijama na njegovoj pravdnoj strani. Jednodušni istup cele javnosti u obranu našega Sokolstva najbolji je odgovor i satisfakcija, koju je ono moglo da dobije za naneću mu uvredu. Držanje pak patriotskog i nacionalnog dela našeg katoličkog svećenstva, koje se s narodom postavilo uz svoje Sokolstvo, potpuno obara i onemogućuje sve nedostojne tvrdnje protivnika i neprijatelja našega Sokolstva.

Ovaj žalosni slučaj napada na naše Sokolstvo pokazao nam je i još nešto: da nije ponekih »braničelja« crkve i vere, nikad se u našem narodu ne bi ni osetila konfesionalna razlika, a što potvrđuje i ona narodna: Brat mio koje vere bio.

Kao komentar na odgovor zagrebačkog nadbiskupa Njegove Preuzvišenosti g. dr. A. Bauera

Kotorski biskup g. Učelini odriče se poslanice katoličkog episkopata

Kako je poznato, episkopsku poslanicu protiv našega Sokolstva potpisao je u ime kotorskog biskupa g. Učelina kanonik don A. Milošević.

Povodom ovoga dopisnik beogradskog »Vremena« posetio je presvetlog biskupa g. Učelina, koji mu je vrlo ljubavno dao ovu izjavu:

»Sa poslanicom episkopata se naselo. Ja smatram, da se s njom prenaglilo. Sokolstvu, koje je stavljeno na zdravu osnovu, ni poslanica niti ma šta drugo ni u kom slučaju ne može ukočiti napredak.

Odlučno patriotsko držanje kancelara Arcibiskupije barske i primasije srpske

Preč. don Ivan Kotnik, kancelar Arcibiskupije barske i primasije srpske, obavestio je svojim pismom svoga nadbiskupa g. dr. Nikolu Dobrečića, supotpisnik poslanice katoličkog episkopata, a koji se je na dan kad se je ista imala da čita, nalazio u Rimu.

da sa ovom poslanicom on, kancelar don Ivan Kotnik, nije solidaran, i da je osuđuje kao nepatriotsku, te da se ona neće pročitati nigde u katoličkim crkvama Arcibiskupije barske, dok je on kancelar ove, i da je u ovom smislu uputio cirkular svim katoličkim župskim uredima Arcibiskupije barske.

Na svojoj skupštini 22. o. m. Sokolsko društvo u Baru priredilo je preč. don Ivi Kotniku neopisive ovaci-

je, kao i na protestnim zborovima, koji su zbog te poslanice održani istoga dana u Baru i St. Baru. Tu je masa sveta uz patriotske pokliče u oduševljenom zanosu pronela na rukama po mestu ovog uzornog svećenika i odlučnog patriotu.

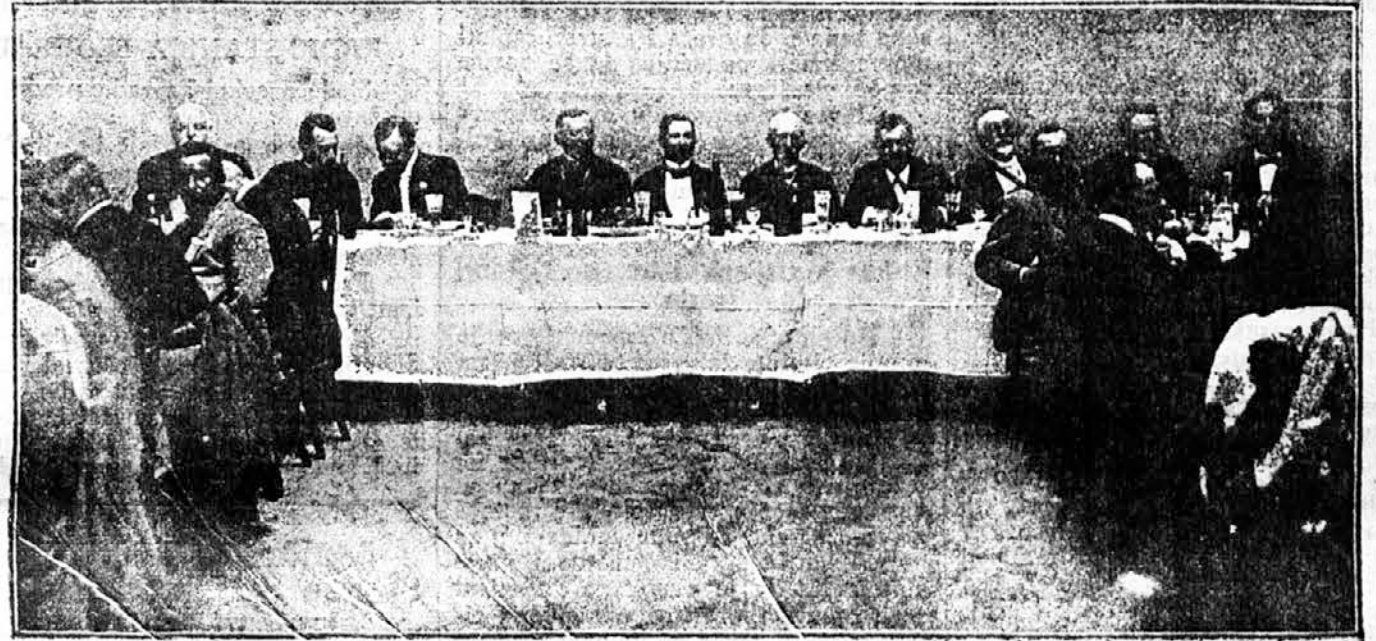
Izazvan tolikim oduševljenjem Sokola i naroda, preč. don Ivan Kotnik održao je sakupljenima jedan kraći govor, koji je često bio prekidan burnim pozdravima, a u kome je između ostaloga rekao:

da sve što je učinio, morao je da učini po svom čistom jugoslovenskom osećanju i kao Soko, jer mu je Kralj i jedna jedinstvena i nedeljiva Jugoslavija iznad svega.

Još uvek veje veliki duh velikog Štrosmajera!

Zašto sada odjednom drukčije — umesto blagoslova - anatema?

Uspomene iz 1911 god. na II Hrvatski svesokolski slet u Zagrebu

U toku sletskih svečanosti priredjen je tada i lunch grada Zagreba. Lunch je održan u Umetničkom paviljonu za 500 uzvanika. Slika prikazuje glavno pročelje stola: zagrebački nadbiskup dr. Ante Bauer s kanonicima: dr. Baronom, dr. Volovićem i P. Lebeom te tajnikom J. Barleom, gradski župnici P. Mrzljak i Fr. Vojaković. Za stolom su bili — uz ostale dr. Scheiner, starešina Slovenskog sokolskog saveza, dr. A. Novotny,

tajnik Slovenskog sokolskog saveza, zastupnici američkog Sokolstva Ivan Prpić i M. Janković, zastupnik Slovaka dr. Milan Hodža, starešina Hrv. sokolskog saveza dr. Lazar Car, starešina Srpske sokolske župe bosansko-hercegovačke dr. Besarović pa pretstavnici srpskog, bugarskog, ruskog i rusinskog Sokolstva. Govori na lunchu bili su u čisto slovenskom duhu.

Sve ovo Sokolstvo i njegovi pretstavnici — od kojih su i danas još mno-

gi vode Sokola — nije smetalo nadbiskupu g. dr. A. Baueru, pa ni prečasnog gospodi kanonicima.

I onda kao i danas s ve slovensko Sokolstvo temeljilo se je na načelima i ideologiji dr. Miroslava Tirša, što dokazuje, pored ostalog, i sva slovenska sokolska literatura. Danas ipak to isto Sokolstvo, Tirševo, biva radi toga anatemisano od istog preuzvišenog gosp. nadbiskupa dr. A. Bauera. Zašto? — Tempora mutantur...

Protestni telegrami sokolskih župa, društava i četa protiv poslanice katoličkog episkopata

1.

Sokolska župa Banja Luka.

Banja Luka: Sokolska četa iz Laksasa najenergičnije protestuje protiv neumesnog ispada katoličkog episkopata na Sokolstvo. Živeo Kralj! Živeo Jugoslavija! — Starešina: Dušan Davidović.

Banja Luka: Odlučno protestujemo protiv nepatriotske poslanice upućene protiv Sokola. Svim hulteljima Sokolstva i rušiocima narodnog i državnog jedinstva snažno dovikujemo prste k sebi! Živeo Kralj! Živeo Jugoslavija! — Sokolska četa Opsječko.

Drvar: Svojim radom Sokolstvo će uvek dati dostojan odgovor na sve nedostojne napadaje i naše društvo drži se tog načela najsrdačnije pozdravlja Savez i bratski mu zahvaljuje na odličnom stavu. — Odbor.

Banja Luka. Pozdravljajući Vas sa svoje godišnje skupštine ogorčeno protestujemo protiv akcije katoličkog episkopata, koji zloupotrebljujući svoj visoki crkveni položaj te svojom pastirskom poslanicom mesto kršćanske ljubavi unosi u naš narod seme mržnje, netolerancije, razdora i borbe udarajući na naše svetinje, koji su temelji našeg narodnog i državnog jedinstva. Živeo Kralj! Živeo Jugoslavija! Zdravo! — Sokolsko društvo Maslovare.

Banja Luka: Sokolsko društvo Banja Luka sa svoje redovne godišnje skupštine šalje Savezu svoje srdačne pozdrave. Sa ogorčenjem i najodlučnije odbacujemo biskupsku poslanicu kao neistinitu, nehrišćansku i nepatriotsku, koja izaziva plemensku i versku mržnju u času kada su spoljni ne-

prijatelji digli glavu i kada je najpotreb-nija sloga i zajednički rad jugoslovenskom narodu. Krajina snažnim glasom uzvikuje: Živeo Sokolstvo na ponos Kralja i države. — Zdravo! — Sokolsko društvo.

Kostajnica: Ogorčeni radi napadaja katoličkog episkopata protestiramo protiv pogrdavanja naših sokolskih svetinja i kličemo: Živeo Kralj! Živeo Jugoslavija! — Sokolsko društvo.

Bosanski Petrovac: Najenergičnije protestujemo protiv poslanice katoličkog episkopata. U znak protesta zbićemo još čvršće naše redove pod jugoslovenskom zastavom. Živeo Kralj! Živeo Jugoslavija! — Sokolsko društvo.

Omarska: Današnja sednica Sokolske čete Omarska jednoglasno i ogorčeno protestuje protiv separatističkih razornih poslanica katoličkog episkopata, izjavljujući svoju spremnu poštvočnost za dobro otadžbine, kličući: Živeo Kralj! Živeo Sokolstvo! — Starešina: Miletić. Tajnik: Jakovljević.

Glamoč: Ogorčeni napadajem katoličkog episkopata na Sokolstvo, a stojeći uvek i vazda nepokolebivo uz ideju narodnog i državnog jedinstva, kličemo: Živeo Kralj! Živeo Jugoslavija! — Sokolsko društvo.

Otoka: Sokolska četa u Otoku, sreza Bosanska Krupa, na današnjem vanrednom sastanku ogorčena do dna duše napadom katoličkog episkopata protiv jugoslovenskog Sokolstva osuđuje podmukli rad protiv Otadžbine i diže visoko glas protiv rušenja državnog i narodnog jedinstva oduševljeno kličući: Živeo velika nede-

ljiva i večna kraljevina Jugoslavija! — Starešina: Mehmed Komić Sumbul.

Bosanska Krupa: Izražavajući osećaje celokupnog članstva ogorčeno protestujemo protiv napadaja katoličkog episkopata na naše Sokolstvo koje je jedan od stubova našeg državnog i narodnog jedinstva, a na čijem se čelu nalazi dični prvac Soko našeg viteškog Kralja. Živeo Jugoslavija! — Sokolsko društvo.

Ljubija: Odbor Sokolskog društva Ljubija Rudnik u ime celokupnog svoga članstva osuđuje napadaj katoličkog episkopata. Molimo Savez da poradi svim zakonitim sredstvima da zaštiti naše nacionalne tekovine i spreči razorni rad protiv sokolskog delovanja. Živeo Kralj! Živeo Jugoslavija! — Starešina: Ostoja Bereta.

Bosanski Novi. U momentu kada spoljni i unutrašnji neprijatelji pokušavaju da poljuljaju temelje našeg državnog uređenja, Sokoli svečano izjavljuju da će svog Kralja i državno jedinstvo kao najskupoceniju svetinju stečenu krvlju i životima naših najboljih sinova odlučno i ne štedeći nikoga braniti, i boriti se protiv lažne po-

Još nedavno...

Sa posvete članske zastave Sokolskog društva Ruma 24. maja 1931: s leva na desno: u pozadini pravoslavni svećenik Emil Mayer, prelat Ivan Lajtner, katiheta dr. Karlo Šverer (član Sokola), za njim, ne vidi se, katiheta Götz Alois

Odlomak s katedrale u Rajmsu, uništene za vreme rata od Nemaca, darovan starosti COS, sada pok. dr. Josipu Šajneru, od kardinala Merciera

»SLOVENSKO SOKOLSTVO«

Poziv češkoslovačkim Sokolima na slet u Ljubljani

»Vestnik Sokolski«, centralni organ Češkoslovačke obce sokolske do nosi na uvodnom mestu veoma vatrean poziv češkoslovačkoj braći za pokrajinski slet u Ljubljani prilikom 70-godišnjice matičnog društva našeg jugoslovenskog Sokolstva »Ljubljanskog Sokola«. Pisac članka br. Mauerhart izričito ističe u pomenutom pozivu, kako je sokolska misao skoro istovremeno nikla u Pragu i u Ljubljani, samo da je krivicom austrijskih vlasti u Ljubljani tek posle 16 meseci dala dozvolu za osnivanje »Južnog Sokola«. Dalje poziv sadrži kratak historijat sviju dosadašnjih većih ekspedicija češkoslovačkih Sokola u Ljubljani, tako prilikom 25-godšnjice »Ljubljanskog Sokola« u 1886 godini, za vreme II slovenačkog svesokolskog sleta 1904 godine, kada se je sakupilo u Ljubljani preko 3000 češkoslovačkih Sokola, te konačno prilikom I jugoslovenskog svesokolskog sleta 1922 godine, gde je bilo učestvovanje ČOS upravo ogromno. Poziv završava sledećim rečima: Po rođoljubnom krasnom primeru braće Jugoslovena mora ove godine i češkoslovačko Sokolstvo da dokaže svojim snažnim nastupom, da i uza sve teške privredne prilike potpuno oseda, da je jedno te isto s ostalom braćom Sokolima u slovenskim zemljama, te da je najveća uzdanica slovenskog uzajamnog rada. Sletovi slovenskog Sokolstva postali su nerazdvojni vez čitave historije slovenske uzajamnosti. Oni šire svetlo pravog, iskrenog bratstva, te siju jasnim žarom u srcima sviju onih, kojima je Tirš ideal. Sokolski sletovi postali su bitni deo slovenskog života, te izražaji njegovog velikog života i snage.

Bićemo veoma radosni, da pozdravimo što veći broj češkoslovačke i ostale slovenske braće na našem jubilarom sletu u Ljubljani.

Dolazak češkoslovačkih sokolskih smučara na III smučarska takmičenja SSS u Bohinju

Već smo spomenuli u našem listu, da će na III sveslovenskom sokolskom smučarskom takmičenju u Bohinju, prilikom jugoslovenskih sok. utakmica, nastupiti s odabranim odeljenjima i bratski češkoslovački smučari i smučarke. Oni će otputovati iz Praga 14 februara, u Bohinj stižu 15, a kući se vraćaju 20 februara. U odnosnom pozivu ČOS na sokolsku javnost pozivaju se i ostala braća i sestre, da se pridruže ovoj oficijelnoj ekspediciji smučara, tako, da će biti broj naših dragih gostiju svakako veoma lep, što će samo doprineti proširenju smučarstva među našim Sokolima.

Sine vesti iz češkoslovačkog Sokolstva

Na osnovu izradene statistike za moravsku pokrajinu utanačeno je, da više od 75% svega učiteljstva radi aktivno u sokolskoj organizaciji i to u svim mogućim granama od običnih sokolskih redova, pa sve do časničkih učitelja u ČOS. Najviše je učitelja po društvima, koji vrše funkcije prosvetara; veoma mnogo ih je koji su na čelu društava kao starešine, ali što je najvažnije, u veoma mnogim društvima baš učiteljstvo kao najpovolanije, vrši vaspitanje najmlađih Sokolčića i Sokolčića u vežbaonicama. — Još uvek sokolska društva otvaraju svoje domove i letnja vežbališta, te igrališta na uspomenu 100-godišnjice rođenja dr. Miroslava Tirša. Tako u slovačkom gradu Turčanski Sv. Martin otkupilo je ondašnje društvo od opštine kompleks zemljišta uz svoje letnje vežbalište, da tamo u proleću izgradi dečje igralište, igralište za tenis i sport. — Za učitelja telesnog vaspitanja u rumunskom gradu Cermanti pozvan je br. Andrej Bubla, član prednjačkog zbora matičnog društva Praški Sokol od 15 januara dalje. — Sokol u Franštatu pod Radhošte podigao je veliku smučarsku skakaonicu, gde se može postići skokove do 52 m daljine. — Pomoćni zdravstveni osek ČOS otvorio je za članstvo posebne tečajeve za masažu.

Nešto statistike o sokolskim bioskopima u ČSR

Danas je većina bioskopa u ČSR u rukama češkoslovačkog Sokolstva, odnosno pojedinih društava. Kako društva u najvećem broju rade po manjim gradovima i naseljima, to su i bioskopi najrazličitijih dimenzija, od najmanjih, koji rade samo u subotu i nedelju, pa sve do najvećih, koji rade dnevno. Svi sokolski bioskopi udruženi su u posebnom bioskopskom odeljenju ČOS, koje odeljenje zapravo vodi čitav odnosni rad u Češkoslovačkoj Republici. Svake godine izdaje spomenuti osek svoj kalendar s tačnom sta-

tistikom. Ovogodišnji kalendar donosi (piše br. inž. Holn) isto tako neke statističke podatke. U čitavoj zemlji je svega 526 sokolskih kinematografa. Njihovi prihodi iznosili su u 1932 godini više od 150 milijuna Kč, a samo za pozajmljene filmove premašili su izdaci stavku od 20 milijuna Kč. U zgradama i uređajima leži preko 30 milijuna imutka, što je svakako velika svota. Više od 7/8 sviju kina nalazi se u manjim mestima, koja broje ispod 2500 stanovnika, takvi bioskopi imaju 200 do 300 sedišta, a samo 21 ima sedišta više od 500 i to po većim sokolskim centrima. I u ovoj struci sokolskog rada rade braća i sestre besplatno, te time omogućuju, da se povise prihodi društava.

U vezi s ovom noticom napominjemo, da je i u Jugoslaviji po društvima više bioskopa, ali koji još nisu potpuno organizirani kako su to sokolski bioskopi u ČOS.

Kakav je cilj sokolskog socijalnog rada

Najbolje se može razumeti gornje pitanje citatom iz referata, koji je na poslednjoj sednici viora ČOS o tome podneo br. Josip Hrbač. On je kazao: »Težnja za bratskom pomoći u Sokolstvu biće tek tada postavljena na čvrstu osnovu, kada bude vođena kao vaspitna akcija, jer sokolska pomoć ne sme nikako da bude garancijom za bolju budućnost, ali članstvo i narastaj treba da je vaspitano za tešku svakodnevnu borbu za opstanak i život, u kojoj može da pobedi s uspehom svaki pojedinac, koji je telesno i duhovno zdrav. Zato treba da se brijemo samo za onu besposlenu braću i sestre, koji su bez vlastite krivice izgubili posao.«

Kako se sastavlja Vior češko- slovačke obce sokolske

Danom 31 decembra 1932 završena je funkcija dosadašnjeg viora ČOS, zbog toga će se izvršiti na župskim skupštinama izbori novog viora, koji će biti sazvan na svoju prvu sednicu u aprilu ili maju o. g. Svi izbori treba da su po župama završeni najkasnije do 15 aprila, do kog dana mora predsedništvo ČOS imati u rukama izveštaje. Svaka župa bira u vioru najmanje jednog zastupnika. Na župe, koje broje od 6000 do 12.000 članstva, otpadaju po 2 zastupnika, a još veće župe najviše tri zastupnika. Zastupnici pojedinih župa, kako je već spomenuto, biraju se na redovnim glavnim skupštinama istovremeno s istim brojem zamenika. Župe sa samo jednim zastupnikom mogu birati dva zamenika.

Razdor u lužičko-srpskom Sokolstvu?

Već smo nekoliko puta govorili u Sokolskom glasniku o teškim prilikama u lužičko-srpskom Sokolstvu. Ova organizacija, koja je osnovana kod lužičkih Srba posle svetskog rata, zamerala se već u prvim godinama svog života, zbog svog nacionalnog-vaspitanog rada, Nemcima i nemačkim vlastima, koje smatraju Sokolstvo u Nemačkoj kao političku organizaciju. Prognoji su bili na dnevnom redu već u prvim početima, ali ipak sokolski radnici i s njima velika masa ustrajno su radili i dalje, sve dok se nije i kod Lužičana počeo meštati klerikalizam u sokolsku organizaciju. Mnogo, naime, katoličkih sveštenika misli, da moraju pod svaku cenu steći nadmoć nad Sokolstvom. Već raspodela društava u »katoličku« župu Čišinskog i »evandeosku« župu Lubin dovoljno o tome govori. Ali dok su Lubinci, pod vodstvom starešine br. M. Novaka, nada sve agilni te se bore i dalje za pravo Sokolstvo, u Čišinskoj župi oseća se sve više malaksanje i opadanje. U poslednje vreme konačno je Soko u Kulovcu istupio, na zahtev tamošnjeg župnika, iz Sokolskog saveza te prešao u orlovski tabor. To je u Lužici prvo orlovsko društvo. Poslednja sednica župe Čišinski jasno je pokazala, da je razorni rad vlasti i klerikalizma pošao sve dublje. Dosađnji savezni načelnik, učitelj Mješkanek pletirao je na ovom sastanku, da se zbog što boljeg prosperiteta organizacije izostavi naziv »Soko«. Konačna odluka pašće na skupštini saveza u februaru. Skoro je sigurno, da će se lužičko Sokolstvo pocepiti u dve grupe i time će mnogo trpeti nacionalna stvar u Lužici, a sve krivnjom klerikalizma i katoličkog učiteljstva. Ipak se nadamo, da će župa Lubin izaći pojačana i pročišćena iz ove bratoubilačke borbe. — Kako smo informirani i u Lužici je katolički episkopat oštro istupio s poslanicom protiv Sokolstva.

Jesam li poslao preplatu? za sokolske listove?

Sveopća ofanziva episkopata protiv gimnasia

Brnske »Lidove Novine« javljaju, da je istodobno kao i u Jugoslaviji protiv Sokolstva, katolički episkopat u Nemačkoj i u Švicarskoj izdao slične pozive katolicima, da istupe iz turnerskih, odnosno u Švicarskoj iz gimnastičkih redova, jer navodno i ove organizacije ne rade u katoličkom duhu, već odbijaju katolike od crkve. Švajcerske Turncajtung, zvanični organ švicarskih gimnasta napominje, da katolički episkopat namerava ovakvim postupkom što više pojačati katoličke gimnastičke organizacije, koje u spomenutim zemljama postoje, ali se nikako ne mogu, što se tiče uspeha, usporediti s turnerskim, odnosno sa švicarskim gimnastama. Dakle ofanziva je na celoj liniji; pitanje je samo, kakov će biti uspeh.

Sokolska radio-predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 27 o. m. predaje br. dr. Miraš Kiočević o sv. Savi;

dne 3 februara predaje br. dr. Ignjat Pavlas o temi: »Organizacija jugoslovenskog Sokolstva«.

Predavanja se drže svakoga petka između 19 i 20 časova.

Eventualne izmene u pogledu časa držanja predavanja slušači radija mogu doznati iz službenog lista radio-stanice »Radio Beograd«, odnosno iz objava u dnevnim novinama, ukoliko to i inače ne bude objavljeno u našem listu.

Smučarska takmičenja Saveza SKJ proglašena su takmičenjima Saveza slovenskog Sokolstva

Načelnništvo Saveza slovenskog Sokolstva izvestilo je, da je Savez SS proglašio smučarska takmičenja Saveza SKJ, koja će se održati u danima od 17 do 19 februara o. g. u Bohinju, za III takmičenja za prvenstvo Saveza SS i odredilo za vođu ovih takmičenja člana načelnništva Saveza SS br. Miroslava Ambrožiča, načelnika Saveza SKJ, koji će ujedno pri ovoj prilici vršiti poslove načelnika Saveza SS.

Sednica vodstva Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije u Ljubljani

Dne 21 o. m. održana je u Ljubljani sednica načelnništva Saveza SKJ, na kojoj se raspravljalo o tehničko-vaspitanim pitanjima našega Sokolstva. Sledećeg dana, 22 o. m., održana je posebna sednica sokolskih radnika iz cele Jugoslavije, koju je sazvao i kojoj je predsedavao načelnik Saveza SKJ br. Miroslav Ambrožič. Ovoj sednici su uz I i II zamenika saveznog starešine br. Gangla i br. Paunkovića učestvovali članovi i članice saveznog načelnništva, braća zamenici sav. načelnika: Miroslav Vojnović, Dragutin Sulce i Josip Jeras, te sestre: Elza Skalarjeva, savezna načelnica i zamenice sav. načelnice: Dana Ilićeva, Stefica Brozovićeva i Joža Trdinova, nadalje tajnik Saveza br. Ante Brozović, ekonom Saveza br. Branko Živković kao i članovi tehničkog odbora Saveza i načelnici župa: Stane Trček (Ljubljana), Milan Todorović (Novi Sad), Petar Čolić (Mostar), Jože Smrtnik (Celje), Franjo Mačus (Maribor), Lojze Vrhovec (Ljubljana), Rafael Ban (Ljubljana), Marijan Boras (Sušak), Fran Lotski (Split), Franjo Žic (Beograd), Miloš Kvapil (Osijek) i Ivan Prosenec (Ljubljana).

Sednica je raspravljala o pitanjima uzgojnog delovanja, koje mora odgovarati današnjem dobu, a što Sokolstvo mora da provodi po svome pozivu i dužnosti prema svome narodu i svojoj državi.

(Nastavak sa 1 strane)

slanice katoličkih biskupa. Zivela Jugoslavija! — Starešina: Milan Grubanović, Načelnik: Drago Drča.

Bihac: Najenergiji osudujemo prozirni i neopravdani napad katoličkog episkopata u poslanici protiv sokolske organizacije. Zivelo Sokolstvo! Zivela Jugoslavija! — Starešina: pukovnik Fragner.

Bosanska Gradiska: Povodom poslanice katoličkog episkopata protiv Sokolstva dižemo svoj glas protesta, uvek odani Kralju i Otadžbini! Kličemo: Zivelo Kralj! Zivela Jugoslavija! — Za Sokolsko društvo: Brkanović.

Mrkonić Grad: Kao verni sinovi i istinski rodoljubi jugoslovenskog naroda s indignacijom odbijamo svaku pomisao bezverstva i širenja nemoralu u jugoslovenskom Sokolstvu, a koje navodi poslanica katoličkog episkopata. Molimo Savez da ovakvom pritajenom napadaju na narodno i državno jedinstvo najodlučnije stane na put. Zivela Jugoslavija! — Sokolsko društvo.

Jajce: Zalimo i ogorčeno osudujemo pokušaj otvaranja »kulturne borbe«, a ko-

joj nema mesta u našem narodu. Stojimo nepokolebivo van svake stranačke politike na stanovištu integralnog jugoslovenstva i nekompromisnog Sokolstva. — Starešina: Slajmer.

Prnjavor: Sokolsko društvo Prnjavor sa svoga vanrednog zbora dajući oduška svom ogorčenju usled napadaja episkopata na uzvišenu sokolsku ideju osuduje najenergiji svaki pogubni pothvat i nameru u cilju rušenja našega Sokolstva. Sokolsko društvo Prnjavor verno svojim sokolskim tradicijama uvek je spremno na sve žrtve za očuvanje mučno stečenog državnog i narodnog jedinstva. Molimo da svim raspoloživim silama onemogućite svaki razoran rad na uštrb jedinstva dolazio on bilo u kakvoj formi bilo sa koje strane. Zivelo Kralj! Zivela Jugoslavija! — Sokolsko društvo.

Sanski Most: Sokoli čete Lušci! Palanka veruju, da će podvig katoličkog episkopata ostati glas vapajućega u pustinji. Za naše Sokolstvo, državno i narodno jedinstvo spremni smo položiti živote svoje. Zivela Jugoslavija! Zdravo! — Starešina: Stevo Vještica.

Sanski Most: Okupljeni na protestnom zboru povodom nebratske i nekršćanske poslanice rimokatoličkih biskupa odlučno sa ogorčenjem protestujemo protiv svih pritajenih težnja podmetanja. Pod sokolskim zastavom verni čuvari jedinstva narodnoga i celine države uvek smo spremni da dademo sve za dobro Kralja, Naroda i Otadžbine. Zdravo! — Starešina: Dr. Slavuj Pištelić.

Cazin: Povodom nasrtaja katoličkog episkopata protiv Sokolstva ovo je Sokolsko društvo sazvalo vanrednu sednicu, na kojoj je donelo ovu rezoluciju: Ogorčeni protiv namernog rušenja državnog i narodnog jedinstva a poduzetog napadajem katoličkog episkopata na Sokolstvo, izjavljujemo svoje negodovanje, zavetujući se ponovno da ostajemo verni narodnom jedinstvu i sokolskoj ideji. Zivelo Kralj! Zivela Jugoslavija! — Zdravo! — Upravni odbor.

Oštrelj: Spremi smo da i krvlju branimo narodno i državno jedinstvo protestujući protiv razornih poslanica i kličemo: Zivela velika sokolska ideja! Zivelo jugoslovensko Sokolstvo nošilac državnog i narodnog jedinstva! — Sokolsko društvo.

Prijedor: Izjavljujući ogorčenje protiv napadaja katoličkog episkopata spram Sokolstva molimo bratski naslov da primi izraz našeg bratskog poštovanja i nepokolebive odanosti i da bude tumačem na nadežnom mestu našeg opravdanog protesta. Zivela Jugoslavija! — Sokolska četa Svodna.

Dobrljin: Protestujemo protiv tajnog i javnog rušilačkog rada katoličkog episkopata, spremni da krvlju branimo slobodu stečenu žrtvama naših najboljih sinova. Kličemo: Zivelo Kralj Aleksandar II! Zivela Jugoslavija! — Starešina: Ljubiša Popovac, Tajnik: Aleksander Čorluka, Blagajnik: Radivoje Stanković.

Kotor Varoš: Protiv napada katoličkog episkopata Sokolsko društvo u Kotor Varošu sa svoje godišnje skupštine odbija sa prezirom teške uvrede, zbijajući se u još čvršću sokolsku falangu. Ustrajte u borbi mi smo uz vas. Zdravo! — Starešina: Mičković, Tajnik: Bosiljčić.

Banja Luka: Sokolska župa Banja Luka pozvala je sve svoje jedinice i sve svoje članstvo da čvrsto zbiju redove i pojačaju svoj rad na dobro jugoslovenskog naroda i otadžbine. To neka bude odgovor na okružnicu onih pastira što u času kada naši neprijatelji sklapaju saveze protiv nas, nabavljaju oružje, prete granicama naše domovine i spremaju rat, ne dižu svoj glas protiv ugrožavanja mira i ne pozivaju svoj narod na slogu i odbranu zemlje, već ga potiču na borbu protiv Sokolstva, koje sve svoje snage nesebično zalaže za najuzvišenije čovečanske ideale: istinu, pravdu, ljubav i lepotu. Sokolstvo će za to s prezirom preći preko ovog protunarodnog koraka i visoko držeći svoje svetle zastave, ostati verno nauči svoga velikog učitelja Miro-

slava Tirša i jugoslovenskom narodnom jedinstvu. Zdravo! — Starešina: Dr. Moljević, Tajnik: Puvačić.

2.

Sokolska župa Beograd

Beograd: Potreseni smo veću da je u katoličkim crkvama u državi pročitana zajednička poslanica jugoslovenskog katoličkog episkopata, a kojom su bačene preteške uvrede i klevete na Sokolstvo kraljevine Jugoslavije. Sokolska župa Beograd nema reči da dovoljno osudi ovakav postupak onih, koji su pozvani da sa nama zajedno šire bratsku ljubav i mir među građanima naše otadžbine, pa najenergiji protestuje protiv svih napadaja na državu, narod i Sokolstvo moleći br. Savez za energičnu zaštitu državnih i nacionalnih interesa, kojih je Sokolstvo istinski zaštitnik. Zivelo Kralj! Zivela nedeljiva Jugoslavija! — Starešina: B. Živković, Tajnik: M. Soškić.

Valjevo: Sokolsko društvo Valjevo prosvetljuje protiv neosnovanih kleveta katoličkog episkopata protiv Sokolstva i izjavljuje: jugoslovensko Sokolstvo stoji neotstupno na ideologiji svog osnivača nemrlog brata dr. Miroslava Tirša i sprovodi jugoslovensku nacionalnu ideologiju kroz sve organizacije Sokolstva, poštujući svačije lično i versko ubeđenje, čuvajući neopokolebljivo integritet naše mile otadžbine, nikoga ne vredajući, sa uzvikom: Zivelo naš uzvišeni starešina Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednik Petar! Zdravo! — Starešina: Dr. Vukelić.

Ruma: Sokolska četa Platićevo jednoglasno osuduje poslanicu katoličkog episkopata protiv Sokolstva i ogorčena je protiv takvog postupka. Tražimo da se svaki pokušaj rušenja državnog i narodnog jedinstva najstrože kazni. Zivelo Kralj! Zivela Jugoslavija! Zdravo! — Starešina: Marko Koričić.

Beograd: Sokolsko društvo Beograd V ulaze protest protiv poslanice katoličkog episkopata, a kojom se ruši osnovna ideja Sokolstva: bratstvo kome je smer ujedinjenje svih narodnih snaga. Poslanicom episkopata samo se daje maha i oslonca svim separatističkim i drugim političkim elementima. Zivelo Kralj! Zivela Jugoslavija! — Starešina: Dr. Petrović, Tajnik: Durman.

Veliko Gradište: Protestujemo protiv rovarjenja katoličkog episkopata protiv Sokolstva. U toj njihovoj akciji gledamo rušenje našeg državnog i narodnog jedinstva. Zivelo Sokolski Savez! Zivela nedeljiva Jugoslavija! — Starešina: Dr. Pavlović.

Ruma: Dosledni svetloj svojoj sokolskoj borbenoj i nacionalističkoj jugoslovenskoj prošlosti, a držeći se našega sokolskog i nacionalnog osnovnog principa: Jedna država, jedan narod, jedno Sokolstvo, ogorčeno protestujemo protiv najnovijih nemoćnih napadaja na Sokolstvo te najavljujemo svim neprijateljima našim borbu do istrage, a što ćemo postići slozom i smislenim sokolskim radom u duhu našeg neumrlog Tirša i ostalih naših sokolskih velikana. Molimo Vas da najenergiji ustanete na obranu naših nacionalnih i sokolskih svetinja. Zivelo Kralj! Zivelo ceo kraljevski Karadordev Dom! Zivela jedinstvena Jugoslavija! Zivelo narodno jedinstvo! Smrt svim izdajicama i neprijateljima jugoslovenske jedinstvene Nacije i jugoslovenskog Sokolstva! — Starešina: Dr. Soretić.

Zemun: Ogorčeni sadržajem zajedničke poslanice jugoslovenskog rimokatoličkog episkopata, koja je 8 januara pročitana vernicima po svim katoličkim crkvama mile nam Jugoslavije, i smatrajući je atentatom na temelje narodnog i državnog jedinstva, naše sokolske organizacije, kao i sijanjem razdora među jednodruvnim braćom, najenergiji protestujemo i molimo br. Savez, da Sokolstvo pribavi zaštitu i dostojnu zadovoljstina. Zivelo Kralj! Zivela Jugoslavija! — Starešina: Branko Živković, Tajnik: Dušan Živković.

(Nastaviće se.)

Z veliko bolestjo obveščam brate in sestre Saveza
Sokola kraljevine Jugoslavije, da je brat

Vilko J. Perdan

preminul dne 19. januarja 1933. v Beogradu v 25. letu
življenja in da je bil pokopan dne 21. januarja t. l. na
beogradskem Novem groblju.

Prosim vse, da ga ohranijo v milem in trajnem
spominu.

Beograd, 25. januarja 1933

Dr. Milorad Feliks

Sokolska prosveta

Mislim da nema svrhe raspravljati o sokoljskoj prosveti na ovaj način kako to čini brat Galijan u 2 br. Glasnika, gde najednput sve utvrđene smernice, koje su postavili sokoljski prosvetni radnici, skoro prosto negira i zahteva da se sokoljska prosveta ograniči i da bude samo sokoljska i to vrlo malo sokoljska. Kao da ona nije do sada bila sokoljska. Bila je, ostaje, a ako je proširila svoj program, ipak je ostala sokoljska, a ako je proširila svoj program, to joj je nametnula sokoljska dužnost i socijalna potreba i današnje vreme.

Već u početku svoga članka br. Galijan ističe da se sokoljska prosveta sastoji u tome, da se od jedne mase vežbača, kao glavnog dela sokoljskih jedinica, stvore pojedinci prozeti svim onim vrhnama koje Sokolstvo ističe i teži da stvori, te kada bude veliki broj takovih jedinica, da se samim tim diže i moralni i etički nivo celoga naroda.

Ali brat Galijan traži druge puteve da se to postigne, a sam priznaje da danas treba upotrebiti druge metode kako to zahteva duh vremena, samo što nalazi da su naši putevi pogrešni. A u tome se vara. On nam iznosi što je Tirš radio kroz sporedni cilj, privikavajući mase na disciplinu, osećanje solidarnosti, podvrgavanje celini i t. d., neposrednim uticajem, primerom i kratkim napomenama i uputstvima koji se svakodnevno ponavljaju bezbroj puta i tako deluju sugestivno. Kao da mi to danas ne radimo. Kaže, da je Tirš prosvetu dodao kao pomoćnu delatnost da njom popuni praznine, a da nije držao milijarde predavanja i beskonačnih članaka. I prema tome nalazi brat Galijan da se danas kardinalno greši u prosvetnom radu, jer da prosvetari prelaze krug prosvetnog rada, da je sve to za fakultetski obrazovane ljude. Za njega razni tečajevi za nepismene, higijena, voćarstvo, nije sokoljska prosveta, već neka usluga koju Sokolstvo čini kada je svoj prvi zadatak i cilj postigla. On zaključuje: Sokolstvo ne treba da se bavi ničim drugim, da bi svoj veliki zadatak moglo da ispuni. Pa malo niže: Neka škole čine svoje, lekari svoje, higijenska društva i ustanove svoje, a Sokolstvo svoje. A kad sve te ustanove ne čine što bi morale, zar da i mi pustimo narod u tmini neznanja? Zar da mu ne pružimo svoju pomoć? Zar da ga zovemo u sokoljske redove ovako bednog, nepismenog, porušenog? Brat Galijan stoji na sasvim krivom stanovštu. Po njegovom mišljenju treba samo oduševljavati mase. Ali danas mase traže posve nešto drugo nego li oduševljenja.

Na koncu brat Galijan žali se što u Sokolstvu mnogo filozofiramo, na drugo i široko katehiziramo predavanja, koje niko ne sluša pa i ne razume. Sigurno je, da je slušao koje takovo predavanje. Ima i takovih. Ali to su iznimke. Iz toga se ne može stvarati zaključak. Svaki predavač mora da svoje predavanje prama publici koja ga sluša. To mi svi znamo. Valjda koji i zastrani, a onda ne postiže svrhu. Drukčije treba govoriti seljaku, a drukčije intelektualcu. I ne predugo. Ali nije dobar razlog da se sve to ukine, da se sokoljska prosveta ograniči samo na sokoljsku, a tek u nedogledno vreme i na drugu i da sve to prepustimo škol, lekarima i ostalim, jer nam baš duh vremena i prilike u kojima se nalazimo imperativno nalažu da sokoljsku pro-

svetu razgraničimo. Duh vremena nalagao je Tiršu da onako razvija sokoljsku prosvetu, a mi to isto radimo i još više. A tako rade i braća Čechoslovaci. Kad bi sve ustanove vršile svoju prosvetnu misiju, nama bi bilo posao olakšan, ali kad ju ne vrše, zar da stojimo prekrštenih ruku?

Neka brat Galijan zade među naše radništvo, među naše seljaštvo, pa će videti koliko se razne ustanove za nj brinu. A pošto je naše selo srž države, mi hoćemo da naš seljak u svim pravcima napreduje. Jer ovakovo stanje kakvo je danas, ne daje nam garancije da će on postati idealni Soko. Zašto naš seljak dočekuje s nepoverenjem gospodu. Jer je bio mnogo puta izvaran. A mi kroz Sokolstvo hoćemo da mu zbilja pružimo bratsku ruku i da ga izbavimo iz bede i tmine neznanja. Sva naša inteligencija više na sva usta da treba pomoći seljaku, ali niko neće da zasuče rukave i pođe u selo te uputi seljaka kako treba higijenski da živi i kako da racionalno radi. Zato je došlo krajnje vreme, jer naš seljak propada, da Sokolstvo zade u sela, da prene iz mrtvila sve one, koji bi seljaku mogli pomoći i da predavanjima i s tim smišljenim radom pruži mu pomoć. Neka nam je živi primer brat Čedo Milić i rezultati njegova rada. Na taj način mi ćemo stvoriti dobre i svesne Sokole. Socijalne potrebe seljaka i radnika zahtevaju da se prenememo, jer vreme ne čeka, a beda kuca na vrata. A zar nije to taj rad, kako kaže brat Galijan da se potrebama najširih slojeva prilagodje. Sokolstvo tim dobiva i ništa ne gubi, niti na svom putu zastaje. Sokolstvo je uzelo veliki delokrug svog prosvetnog rada, samo treba privući u kolo sve ljude dobre volje, koji svome narodu žele sreću i napredak, da udruženi silama porade na tom velikom poslu, a dužnost je svih nadležnih faktora da ove sokoljske radnike pomognu.

Brat Galijan, rečbi, ne shvaća da sokoljska prosveta u užem smislu može da teče uporedo s ostalim prosvetnim radom i da ova poslednja nije na štetu sokoljske prosvete. Ni malo, jer sokoljska prosveta hoće da stvori i obrazuje pravoga i celoga čoveka sa svim vrhnama i potrebama duše i tela. Mi onu prvu ne zanemarujemo na korist druge, već one se upotpunjuju. I slažu. Pozorišni, muzički, pevački otseci u Sokolu nisu zato da goje isključivo savršenu umetnost, oni pripomažu sokoljski i kulturni rad uopšte. Mesto da naši članovi idu na večer po kavanama, oni rade po svojim otsecima, razvijaju sposobnost za umetnost i koriste sebi i društvu. To je i moralni uzgoj, pa zašto ga ne bi gojili? Zašto ga ne bi unapređivali kad to ne smeta sokoljski rad i nije na štetu Sokolstvu.

Što se tiče želje brata Galijana da se što više sokoljska prosveta održava u najkraćim nagovorima, treba da zna, da se u tome i sastoji naš najveći rad. U saglasnosti s tehničkim organima, nagovori se moraju najčešće održavati, svaki dan nešto, da se održa uvek budna sokoljska svest. A koliko se na tome radi, neka brat Galijan uzme statistiku saveznog prosvetnog odbora.

Neka se brat Galijan ne boji da će naša sokoljska prosveta poći krivim putem, jer ona ima na čelu prokušane sokoljske radnike uz lepi broj njihovih pomagača.

Ivanko Bendiš — Kotor.

ka. Sa Sokolstvom vezale su ga trajne veze već od 1887 godine, kada je COS uputila u Pariz svoju prvu deputaciju pod vodstvom starešine dr. Jana Podlipnoga te načelnika dr. Vaničeka. Posetio je Prag već za III svesokol. sleta 1895 godine te je bio skoro stalan gost na svim kasnijim sletovima. Sokolstvo će g. Kazaleta kao prvoga pobornika bratskih odnosa među francuskim gimnastama i slovenskim Sokolima sačuvati u trajnoj uspomeni.

IZ SAVEZA ŠVICARSKIH GIMNASTA

Za naredni slet Federacije švicarskih gimnasta vlada već sada veliko zanimanje. Na poslednjem glavnoj skupštini, održanoj u Badenu oktobra 1932, delegati društava odredili su Vinterthur (Winterthur) kao mesto, gde će se održati 1936 godine naredni slet švicarskih gimnasta. Jedna veoma jaka opozicija tražila je, da se naredni slet održi u Cirihiu, ali je taj predlog propao za 4 glasa. Savezni dom u Arau, koji je savez postavio poklonima dr. Zurlindena i mnogim novčanim priložima potpuno je sada dovršen sa svim svojim zgradama i zavodima, koji će služiti savezu u upravne i školske svrhe, i još je od toga savezu preostalo oko 90.000 franaka.

IZ SAVEZA ŠVICARSKIH GIMNASTA

Kako je švicarsko gimnastičko udruženje prema samoj strukturi švicarske po narodnostima pretežno nemačko, ne začuđuje, da će federacija učestvovati na svenemačkom turnerskom sletu u Stutgartu. Tamo će nastupiti nekoliko odabranih vrsta Švicara, koji će izvesti sva karakteristična svojstva švicarskog nacionalnog i umetnog turnerstva. Zato će, ispred samog odlaska u Stutgart, načelnništvo Saveza izvršiti nad svim takmičarima i vežbačima tačan pregled, što se tiče navežbanosti i tehničke spreme. — Kako se u mnogim drugim organizacijama, tako se osećaju posledice privredne krize i u redovima švicarskih gimnasta. Mnoga društva teško žive usled čega su bila primorana da zbog štednje istupe iz saveza. Dovde je ovakva pojava još nekako opravdana. Međutim će pretsedništvo federacije ipak nastojati, da i u ovom pogledu sačuva jedinstvenost i homogenost organizacije. Ali pojavili su se slučajevi istupanja pojedinih društava, gde leži uzrok u nedisciplini jedinica spram vodstva. U ovom pogledu sazvana je konferencija pretsedavnika dotičnih jedinica s pretsedništvom saveza, da se ove nesuglasice izglade.

SPORT U RADNICKIM TELOVEŽBAČKIM DRUŠTVIMA

Čechoslovačke radničke telovežbačke jedinice, kao sastavni deo političke socijalnodemokratske stranke, gaje pored telovežbe po sokoljskom sustavu isto tako pojedine grane sporta. U prošloj godini postojalo je 198 naročitih otseka za laku atletiku, dalje 352 otseka za hazenu, onda 150 otseka za odbojku, 38 plivačkih, 71 zimsko-sportskih otseka. Razume se, da su održane među pojedinih društvima utakmice i to u velikom broju. Sadašnja velika privredna kriza zadržala je razvitak otseka za tenis, dok je broj tableteniskih otseka malo porastao.

Sokoljski radni trg

PRVOKLASNI GLAZBAR

na krilskom rogu, zna svu elementarnu teoriju muzike, intervale, transponiranja i početne zakone o harmoniji. Traži nameštenje kao trgovački pomoćnik ili činovnik. — Ponude na: Drago Oreb, Blato, Korčula (Zetska banovina).

DOBAR PREDNJAK

potpuno vešt tehničkom i administrativnom radu u sokoljskim društvima traži odgovarajuće nameštenje uz obavezu da će raditi u društvu. Išao bi u veće selo. Po zanimanju je krojački pomoćnik. Društva i čete, koja su u mogućnosti da mu pribave nameštenje neka se obrate na Videka Mato, Trpanj, srez dubrovački.

Iz medicine

Upotreba obične i mineralne vode pri lečenju pojedinih bolesti

U prirodi se nalaze dve vrste voda: obične i mineralne. I jedne i druge u medicini nalaze različitu primenu pri lečenju pojedinih bolesti. Njihova upotreba je različita, pa se stoga lečenje običnom vodom naziva: hidroterapijom, a mineralnom: balneoterapijom. Mi ćemo našim čitaocima ukratko izložiti obe vrste lečenja i istaći značaj svakoj vrsti ponaosob.

* Pod ovom rubrikom donosimo unapred naš list za naše Sokolstvo praktična uputstva i savete iz medicine. — Ur.

Hidroterapija ili lečenje običnom vodom

Hidroterapija u širem smislu reči znači lečenje vodom, ali u užem smislu reči, znači lečenje jedino primenom obične vode spolja. Pod običnom vodom podrazumeva se voda koja ne sadrži, ili sadrži vrlo malo, hemijskih sastojaka, a to je obična voda (rečna, bunarska ili izvorska), koja služi za svakodnevnu upotrebu. Upotreba ove vode vrši se na nekoliko načina. Najobičniji su: tuširanje, kupanje, stavljanje vlažnih obloga na telo i razne vrste ispiranja.

a) Tuširanje

Tuširanje ima dvostruko dejstvo na organizam: toplotno i mehaničko.

Tuševa ima raznih tipova, a najobičniji su:

1) Tuš u vidu mlaza ili šibe, koji zahteva specijalnu aparaturu naročito ako se hoće u toku primene da menja temperatura vode. Sastoji se u šibanju tela vodom pomoću jedne cevi iz koje voda izbija pod izvesnim pritiskom, ali se nikada ne upotrebljava ceo mlaz, već radije u vidu lepeze, što se može postići, bilo rukom, bilo metalnom lopaticom.

Tuširanje vodenim mlazom upotrebljava se: hladno, toplo i mlako. Kada se naizmenično upotrebljavaju krajnje temperature (vruće i hladno), tuširanje se zove alternaivno ili naizmenično. Ovakvo tuširanje naziva se škotskim, zato što se upotrebljava naizmenično čas hladna, čas vruća voda.

2) Tuš u vidu kiše ostvaruje se pomoću iste cevi, samo što se na nju uglati jedna rešetka (kao za polevanje cveća) da bi kiša imala što veći krug. Ovo se može ostvariti i pomoću neke obične kante čije se dno izbuši sitnim rupama. U ovom slučaju voda ne sme padati direktno na glavu, koja se mora zaštititi nepromočivom kapom. Prvi od ovih dvaju dispozitiva omogućuje menjanje temperature vode, dok se u drugom slučaju može upotrebiti samo s jednom istom temperaturom, koja, po volji, može biti: hladna, vruća ili mlaka.

3) Tuš u vidu kruga prska telo istovremeno sa svih strana finim sitnim mlazovima. Za ostvaranje istog, potrebna je specijalna aparatura, koja je komplikovanija od ostalih. Njome se može temperatura podešavati po volji.

4) Tuš za lokalnu primenu, vaginalnu, perinealnu, lumbalnu i t. d. iziskuje također specijalnu aparaturu. Zbog svoje mnogobrojne akcije, tuširanje, i ako omogućuje jedan važan način hidroterapije, ne sme se ravnodušno prepisivati i upotrebljavati u čisto higijenske svrhe. U svakom slučaju, treba tražiti lekarski savet i prema lekarskoj uputi upotrebiti hladnu ili vruću vodu, jednu ili drugu vrstu tuša, vreme trajanja i t. d.

Hladno tuširanje, vrlo aktivno, upotrebljava se prema tačno propisanim pravilima. Ono prouzrokuje, u početku, mučan osećaj, sa zastojeom u disanju ali s kratkim trajanjem. Ovaj osećaj može biti sveden na minimum pri tuširanju u vidu mlaza, ako se najpre zadnja strana tušira. Hladno tuširanje mora biti vrlo kratko (10 do 30 sekundi). Počinje i završava se na donjim udovima. Hladno tuširanje u vidu neprekidne kiše ima slabiji efekat nego tuš u vidu mlaza. U ovoj vrsti tuširanja u vidu kiše, treba izbeći kvašenje glave da bi se izbegla eventualna nesvestica.

Hladno tuširanje se preporučuje svaki put kad se hoće do maksimuma da pojačaju funkcije živaca, krvotoka, jednom rečju, sve organske funkcije. Ono se, dakle, prepisuje kod iznemoglosti snage, duševne depresije (skrušenosti) i rekonvalescenciji (stanje oporavljenja). Ako mu se oduzme mehanično dejstvo, onda se njime može postići vrlo umirujuć efekat, naročito kod nervnih bolesti.

Pre i posle tuširanja, bolesnik mora malo da se gimnastiči, izvršujući nekoliko prostih vežbi. Osoba, koja prati primeru hidroterapije imaće za cilj da tu akciju upotpuni, koja mora uvek da se pokaže kod svih bolesnika koji se podvrgavaju ovom načinu lečenja, inače će im ovo lečenje biti više od štete nego od koristi. Reakcija se sastoji u jednom skupu znakova: zagrevanje, bojenje kože, uvećano disanje i t. d. što sve zajedno sačinjava prijatno i ugodno osećanje, o kome će se u najviše slučajeva, izjasniti najbolje sam bolesnik.

Vruće tuširanje se najčešće upotrebljava u vidu mlaza, lokalno, kod svih vrsti bolova. Manje neprijatno nego hladno, vruće tuširanje celog tela prepisuje se osetljivima i plašljivima (malodušnim) koji ne mogu da podnesu utisak hladnog. Najbolje je ovo izvoditi bilo s postepenim povećavanjem temperature, bilo sa smanjivanjem, da bi mu efekti bili stvarniji. Ovo tuširanje savetuje se u istim okolnostima kao u prethodnim slučajevima, a naročito osobama kod kojih se reakcija posle hladnog tuširanja slabo manifestuje.

Mlako tuširanje je prema onom što smo kazali, malo aktivno. Ipak ono ima dosta umirujuće dejstvo kod nekih nervno razdraženih i kod histeričnih.

Tuširanje s krajnjim temperatura-ma, hladnim i vrućim, zabranjuje se osobama koje pate od srca ili krvnih sudova, starcima i vrlo maloj deci, za vreme menstruacije i trudnoće. Izbegavaće hladno tuširanje i oni čiji je krvni pritisak povećan.

Vruće tuširanje u vidu kiše, s istovremenom masažom (masaža pod vodom) je vrlo efikasno kod uricemičnih artritis čara (gihta). Ova metoda se primenjuje u nekim stranim i našim banjama.

Dr. A. Konstantinović, Beograd. (Nastaviće se)

100-godišnjica rođenja Jozefa Baraka. Čitava narodna čechoslovačka javnost seća se s velikom zahvalnošću 100-godišnjice rođenja narodnog buditelja, prosvetitelja, istaknutog Sokola i narodnog mučenika Jozefa Baraka. Jozef Barak bio je novinar i literat, osnivač raznih radničkih društava, veliki Sloven. Vidna je njegova uloga pri osnivanju Praškog Sokola. Od njega i potiče sokoljski pozdrav »Na zdare«. U češkoj narodnoj istoriji ostavio je vidan trag. Austrijske su ga vlasti kao sebi politički vrlo opasna često proganjale; bio je interniran u Kouržimu, deportiran godine 1860 u Grac, dalje u Ernovž kod Maribora, i u Karlov Gradec u Češkoj. Ali svi progromi nisu mogli da ga pokolebaju u njegovom nacionalnom uverenju i radu i on ustraja i postaje ljubimcem naroda, voda radništva, idejni voda omladine i narodni heroj, koji potkrepljuje narod u veri, da treba osvetiti Belu Goru i da će i za Čechoslovačke doći dan slobode, za koji treba raditi, a i boriti se.

70-godišnjica K. S. Stanislavskog. Osnivač i idejni voda čuvenog moskovskog Hudožestvenog kazališta, čiji su članovi gostovali s nezaboravnim uspehom i u našoj zemlji, Konstantin S. Stanislavski ovi h dana navršio svoju 70-godišnjicu. K. S. Stanislavski je jedan od najgenijalnijih režisera sveta, koji je podigao nivo moskovskog Hudožestvenog kazališta do takve umetničke visine i slave, kojoj u svetu nema ravne. Njegovi memoari, koji su izašli pre nekoliko godina u Moskvi, neisprivo su vrela za sve, koji se žele upoznati s problemima savremenog kazališta. Koliko je Stanislavski cenjen u čitavoj ruskoj javnosti pokazuje i činjenica, da je i za boljševističkog režima ostao na vodstvu moskovskog Hudožestvenog teatra i ako nikada nije bio a niti se je i danas preobrazio u komunistu.

Nova svetska izložba. Ove godine održaće se grandiozna svetska izložba u Čikagu, za koju se vrše ogromne pripreme i koja će stajati milione dolara. Još nije ova izložba ni otvorena, a već donosi službeni list francuske republike objavu, da će se godine 1937 prirediti u Parizu svetska izložba umetnosti i obrta. Za generalnog komesara ove izložbe postavljen je narodni poslanik i bivši ministar Eme Berto.

Aleksandar Kizeveter. U Pragu, gde je boravio u emigraciji i nastavio svoj naučenjački rad, umro je dne 9 januara popodne čuveni ruski istoričar svetskog glasa i bivši profesor ruske istorije na moskovskom univerzitetu Aleksandar Aleksandrovic Kizeveter, koji je zauzeo katedru istorije po velikom istoričaru Ključevskom. Pokojnik je bio star 63 godine.

Vilim Burmester umro. Jedan od najboljih violinskih virtuozu i majstor violinske tehnike Vilim Burmester umro je 16 januara u svom rodnom mestu Hamburgu, kamo je baš stigao iz Minhena. Rodio se godine 1869 u muzički talentovanoj porodici, a već kao 12 godišnji dečak nastupao je javno, te su ga smatrali u ono doba za čudo sveta. Pokojnik je bio i dobar kompozitor. Mnogo se sviraju njegove kompozicije za violinu. Od komponista pak najviše je voleo Baha.

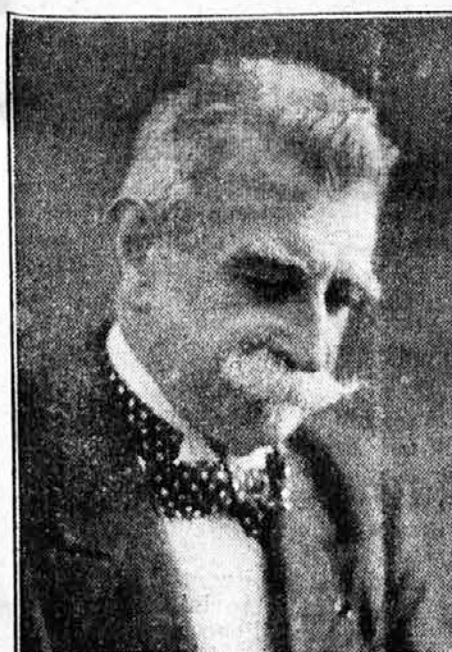
Nekoliko podataka o katoličkoj hierarhiji. Najnoviji izveštaj rimske kurije sadržava interesantne brojke o stanju crkvene hierarhije rimokatoličke crkve. Kardinala je sada 53, dakle je još uvek 17 praznih mesta, a ipak nema među njima ni jednog Jugoslovena. Patrijarha je 13, 1056 nadbiskupa i biskupa te 44 opata. Novih biskupa bilo je od lani 80. Apostolskih je vikara, koji većinom rade u misionerskim krajevima, 259. Očekuje se, da će ove godine, koja je proglašena za »svetu« i u kojoj će opet na hiljade katolika doći u Rim, biti broj kardinala povećan.

Broj periodičnih listova u Pragu. Po poslednjim statističkim izlazima u Pragu 1743 periodična lista od toga 316 političkog značaja. U Pragu pored čeških i nemačkih listova izlaze i mađarski, ruski i francuski. Neperiodičnih listova i izdanja bilo je u prošloj godini 5283. U ovom pogledu na drugom mestu u Čechoslovačkoj Republici stoji Brno, u kojem izlazi 259 periodičnih listova.

Iz telovežbačkog sveta

† ŠARL KAZALE

Počasni pretsednik Medunarodne gimnastičke unije te nezim poslovodni pretsednik, g. Šarl Kazale (Charles Cazelet) umro je pre nekoliko da-

† Šarl Kazale

na. S njim je otišla s medunarodnog gimnastičkog popr šta jedna od najznačajnijih ličnosti, koja je u mnogom davala medunarodnom gimnasti-

kom pokretu pravac i tempo. Gospodin Kazale bio je rodom iz Bordoa, gde je i proveo ceo svoj život; rođio se 1858 godine. Već u svojoj mladim godinama stupio je u francuske gimnaste te je bio već za nekoliko godina postao jedna od markantnijih ličnosti u ovom pokretu, pa je posle ostupa bivšeg prezidenta Unije francuskih gimnasta g. Sanbafa biran njenim pretsednikom, koju je funkciju zauzimao sve do kongresa Unije u Orleansu. U toku svog 35 godišnjeg rada dokazao je u punoj meri, kako treba da predano i ustrajno radi svestan francuski gimnasta. Za vreme rata g. Kazale stupio je dobrovoljno u redove francuske vojske te je kao artiljerijski potpukovnik učestvovao u borbama oko Verdna i na Somi, gde mu je pao jedini sin. Posle 35 godišnjeg rada zahvalio se je na pretsedništvu Unije francuskih gimnasta u želji da učini mesto mladim, koje su tražile reformu gimnastičkog rada. Ali je ostao i nadalje u pretsedništvu Medunarodne gimnastičke Unije, kamo ga je pozvalo poverenje skoro sviju telovežbačkih saveza sveta posle smrti predašnjeg pretsednika g. Šarla Kiperisa, čiji je bio zamenik dugi niz godina. Baš pre samog svesokolskog sleta u Pragu 1932 godine uputio je Uniji pismo, da se odriče i pretsedništva Medunarodne gimnastičke Unije te je označio kao svog zamenika i naslednika br. dr. Josipa Šajnca, ali smrt poslednjeg prouzrokovala je, da je i nadalje vodio Uniju sve do sleta, gde je ponovno biran za poslovodnog pretsednika na godišnjem zboru spomenute organizacije. Gospodin Kazale je bio veliki prijatelj Slovena, a naročito Čechoslo-

ROSIJA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Beograd

PRVO SOKOLSKO POZORIŠTE LUTAKA

Jedno od najboljih sokolskih društava ove župe, Beograd I, povelio je akciju za osnivanje pozorišta lutaka. Akcija oko organizacije ove pozornice završena je koncem meseca novembra prošle godine. Prva pretstava je bila 1. dec. 1932 god., a održana je u prostorijama vežbaonice na letnom vežbalištu. Do sada je igrano: 1) »Kiča Sokolić i mađioničar Gvozdenzubac«; 2) »Pobuna lutaka«, a sprema se komad »Car Cirac«.

Voda pozorišta je br. Miloš Vasić, dok pozorištem upravlja naročiti odbor u kojem su braća: Matić, Mihajlović i dr. Igor Vidic. Tehničku stranu vodi br. Vasić, a funkciju dramaturga vrši br. Nišić. Kao spikeri sudeluju članovi, članice, naraštaj i deca ovog vrednog društva.

IZLOŽBE SOKOLSKE STAMPE

U našoj župi je priredena izložba sokolskih knjiga i listova u okviru propagandne nedelje sokolske stampe: u Beogradu, Vel. Gradištu i na Belim Vodama. Izložbu u Beogradu je organizirao ZPO. Aranžirana je u izlogu trgovačke radnje Maričić i Janković, na beogradskom korzu, Knez Mihajlovoj ulici br. 26. Izložba je trajala od 11—17 decembra 1932 god., i svratila je pažnju sokolske i nesokolske publike. Izložene su bile razne knjige sokolske sadržine, sokolski listovi i časopisi. Predmete su pozajmili SSKJ i Sokolsko društvo Beograd-matica.

Vredni i agilni DPO Sokolskog društva u Vel. Gradištu je priredio izložbu sokolskih knjiga i časopisa u izlogu trgovačke radnje jednog brata Sokola. Prema izveštaju bratskog DPO, izložba je ostavila lep utisak na građaninu i imala zavidan uspeh.

Grupa članova Sokolskog društva Beograd-matica, koja radi kao oteck na Belim Vodama i pokazuje velik napredak u svakom pogledu, priredila je izložbu sokolske stampe, koja je izvedena ovako: posle govora o sokolskoj štampi, članstvu su pokazivane sokolske knjige i novine i upozoravano na dužnost svakog Sokola da se pretplati: jedan deo knjiga je bio izložen u trgovačkoj radnji brata Sokola, a drugi u vežbaonici. Ova lepa i originalna akcija članova sa Belih Voda, imala je puno uspeha, te je privukla pažnju velikog broja nečlanova koji su stupili u sokolske redove.

Z.

DOČEK PRAVOSLAVNE NOVE GODINE U BEOGRADSKIM SOKOLSKIM DRUŠTVIMA

Beogradska sokolska društva dočekala su pravoslavnu Novu godinu u svojim društvima, uz lepu zabavu. Sokolsko društvo Beograd I, Matica, Beograd VII su pružili dosta zabave svojem članstvu. Beograd-matica je dočekala Novu godinu u Českoslovačkom domu sa šaljivim programom.

Sokolsko društvo Beograd VII je dočekalo Novu godinu u svojoj vežbaonici u Domu privrednika. To je ujedno bila prva zabava ovog agilnog i dobrog društva. Program je bio odlično i sokolski sastavljen; uz vesele tačke bilo je nekoliko lepih i vaspitnih ozbiljnih tačaka. Posle lepo sastavljenog programa nastala je igranka.

Z.

Župa Karlovac

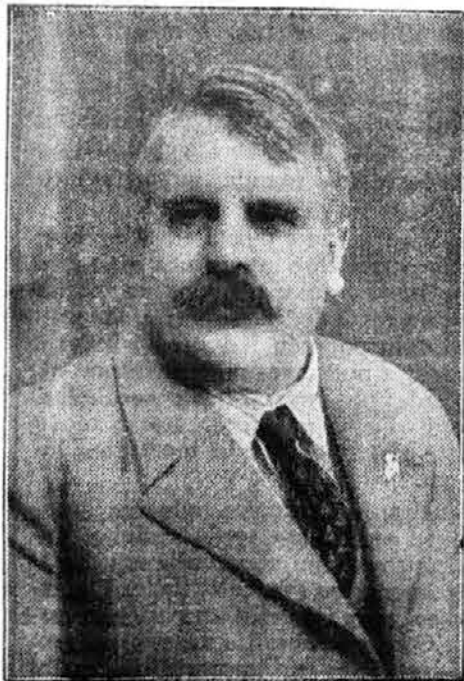
SOKOLSKO DRUŠTVO METLIKA

† Brat Leopold Morela

Po božićnih praznikih, ko bi zopet moral začeti z rednim delom u šoli, je šolski upravitelj brat Leopold Morela nenadoma omahnul u večni sen. Spominjamo se ga na tem mestu s posebno bratsko hvaležnostjo, saj je brat Morela navdušeno pomagao pred 26 leti ustanovit sokolsko društvo u Metliki, ki je bilo prvo v Beli Krajini in ki mu je bil blagi pokojnik prvi tajnik.

Udejstvoval se je v javnem življenju kot Sokol in učitelj z vzorno poštenostjo, pri čemer ga je vedno vodilo načelo sokolskega bratstva: bil je učitelj, pomočnik in svetovalec najširšemu krogu naroda, spojen z njim s srečnimi vzemi iskrenega in odkritega nacionalizma. V delu za javno blaginjo v šoli in zunaj nje se je izoblikoval njezov kremenit značaj, ki je bil najlepša odlika tega delaljubnega in poštenega Jugoslavena.

Stanovski drugi in sokolski bratje so ljubemu bratu Moreli na zadnji poti s častno udeležbo, s poslovnio besedo in pesmijo izkazali poslednjo čast. Zagrnjl ga je grob pri sv. Roku. Iz njega požene v pomladnih dihih

† Brat Leopold Morela

zelenje in cvetje v dokaz, da spomin na dragega brata živi preko groba v naših srcih!

Blagi brat, mrtev živi v bratski ljubezni sokolskih duš!

Župa Ljubljana

GLAVNA SKUPŠČINA LJUBLJANSKEGA SOKOLA

Priprave za pokrajinski zlet v Ljubljani — Odločen protest proti napadom na Sokolstvo — Lepi uspehi Ljubljanskega Sokola v letu 1932.

Letošnji jubilat Ljubljanski Sokol, matica vsega jugoslovenskega Sokolstva, je imel 22. t. m. ob častni udeležbi članstva svojo 65. redno skupščino v telovadnici Narodnega doma. Točno ob 10. je otvoril starosta brat Bogumil Kajzelj glavno skupščino ter po uvodnih formalnostih pozdravil konzula bratske CSR inž. Sevička, I. podstarosta SKJ br. Gangla, II. podstarosta br. Paunkovića, tajnika SKJ br. Brozovića, starosta Sokolske župe Beograd br. Zivkovića, starosta Sokolske župe Ljubljana br. Pipenbacherja in tajnika br. Flegarja, starosta Sokola Krško br. dr. Borštnika, zastopnika JČL br. dr. Egona Stareta, zastopnika mestnega župana br. dr. Janka Rupnika, zastopnika Soče br. Trampuža, Sokola I Tabor br. Lozeja, starosta Sokola II br. dr. Subica, Sokola III br. Šapljo, starosta Sokola IV br. Pogačnika, senatorja br. dr. Gregorina ter vse brate, naraštaj in deco. Nadalje je poročal br. starosta, da je društvena uprava povodom napada katoliškega episkopata na Sokola kraljevine Jugoslavije odposlala protestni brzojavki Savezu SKJ in ministrskemu predsedniku dr. Milanu Sršiću. Društveni podstarosta br. dr. Fran Kandare je nato prečital resolucijo naslednje vsebine, ki je bila z viharnim odobravanjem soglasno sprejeta:

»Sokoli, zbrani na svojem rednem obnem zboru dne 22. januarja 1933. izjavljamo, da najodločneje odklanjamo vsak poizkus rušiti temelje naše države in nacionalne skupnosti ter da bomo z vsemi svojimi močmi branili svojo skupno domovino Jugoslavijo in svojo narodno dinastijo.

Očitek pastirskega lista jugoslovenskih škofov z dne 17. novembra 1932, s katerim se Sokolstvu očita brezverstvo in protiversko delovanje, pa zavračamo kot neresničen in tendenčen in obzljujemo, da je naš episkopat s svojim sočasnim nastopom proti Sokolstvu in sokolski jugoslovenski vzgoji podprl razdiralno akcijo, naperjeno proti naši državi. Očitek pastirskega lista sloni na napačnih premisah, katere smo že opetovano ovrgli pred sodiščem. Za nas je merodajna naša »Organizacija« in tam izrečena načela, ki so vse prej kot brezverska in protiverska. Teh načel se hočemo i v naprej držati zavedajoč se da bodo naši protivniki morali sami spoznati svojo zmotno.

Starosta br. Kajzelj je nato prečital pozdravno brzojavko dolgoletnega staroste senatorja br. Ivana Hribarja, pismeno čestitko podbana br. dr. Pirkmajerja, dočim sta izrekla čestitke Ljubljanskemu Sokolu osebno na koncertu minister br. dr. Kramer in ban br. dr. Drago Marušič.

Iz obsežnega poročila brata staroste posnemamo, da je Ljubljanski Sokol dne 1. oktobra 1932. vstopil v svojo jubilejno leto — 70 letnico — ki se bo proslavila s pokrajinskim zletom v Ljubljani v Vidovih dneh. Vse priprave so v polnem teku ter bo zlet sijajna manifestacija sokolske in državne mi-

sli. Zanimanje za zlet je po vsem slovanskem Sokolstvu izredno ter bomo mogli pozdraviti v Ljubljani tudi zastopnike francoskih, luksemburških in belgijskih gimnazistov. Nadalje je omenil br. starosta vse važnejše dogodke v preteklem letu, tako vsesokolski zlet v Pragi, Tyrševo proslavo, propagandni izlet v Čabar in Gerovo, ki je dosegel v vsakem oziru svoj namen. Važen dogodek je bila ustanovitev »Odseka za zgradbo Sokolskega doma«, ki mu načeljuje br. dr. Vladimir Ravnihar. S pijeteto se je nato spominjal umrlih bratov, predvsem br. Černeta, Škofa, Pelana in pred dnevi tragično preminulega odličnega sokolskega tekmovalca brata Vilka Perdana. Spomin preminulih so zborovalci počastili s Slava-klici. Končno je brat starosta pozival vse članstvo, naraštaj in deco na krepko sokolsko delo, zlasti v jubilejnim letu, nakar je prosvetar br. Viktor Markič zanosno prečital poslanico Saveza SKJ, ki je bila mestoma burno odobravana od zborovalcev.

Obširno tajniško poročilo je podal nato tajnik br. France Ahčin. Uvodoma je orisal priprave za pokrajinski zlet v Ljubljani in prireditve, ki se bodo vršile v preteklem letu za IX. vsesokolski zlet v Pragi, kamor je pohitelo lepo število naraščaj in članstva počastiti 100 letnico Tyrševoga rojstva. Izreka zahvalo kr. banski upravi, mestni občini in župi za podporo naraščaju in članstvu za udeležbo na zletu. Zleta v Pragi se je udeležilo 26 obojega naraščaja ter 31 članov in 30 članic. Vseh ostalih pripadnikov društva pa se je udeležilo 41 članov in 32 članice. Obširno je nato poročal brat tajnik o izletu v Čabar in Gerovo, ter je izrekel toplo zahvalo vsem, ki so pripomogli, da je izlet tako lepo uspel. Društvo je priredilo več prireditev ter sodelovalo pri vseh nacionalnih in kulturnih prireditvah ter pri prireditvah bratskih sokolskih društev. Končno je izrekel toplo zahvalo naprednemu časopisju, ki je vsestransko podpiralo stremjenja Ljubljanskega Sokola.

O jezdnem odseku je poročal načelnik br. Vladimir Franke. Odsek se je v preteklem letu počivil, glavna ovira večjemu razmahu pa je pomanjkanje konj za sistematično vežbanje. Odsek je nastopil javno 4krat s povprečno 25 do 30 člani. Odsek se marljivo pripravlja za nastop na pokrajinskem zletu, kjer bo nastopilo do 50 jezdecev.

Izbrpno načelniško poročilo je nato podal načelnik br. inž. Gojmir Pehani. Prednjaški zbor je štel 26 članov in 14 članice ter skrbel za redno telovadbo vseh oddelkov, ki se vršila v 9 oddelkih. Obisk telovadbe je bil skozi vse leto zelo dovoljen zlasti pri deci. Veliko važnost se je polagalo vzgoji obrtniškega naraščaja, ki ga vodi br. Đuro Zadravec. Prvič je obrtniški naraštaj nastopil na obrtniški akademiji ter žel prav zaslužen pohvalo. Društvo je priredilo mladinsko akademijo, javni letni nastop, sodelovalo na župnem zletu; pri tekmah, akademiji na Taboru in pri javni telovadbi. Pri župnih tekmah je vrsta članov v srednjem oddelku dosegla 2. mesto, v nižjem pa 4. članice so dosegle v srednjem oddelku 1. mesto, moški naraštaj in ženski naraštaj sta tekmovala z 2 vrstama ter dosegla 1. in 2. mesto, pojedinci pa vsi prva mesta. Vsesokolskega zleta v Pragi so se udeležili telovadci v častnem številu, pri tekmah za slovansko prvenstvo posameznikov se člani niso udeležili, ker so bili od TO Saveza SKJ izključeni, pač pa so se člani udeležili tekm vrst za slovansko prvenstvo in dosegli še precej zadovoljive uspehe. Taborenje članstva in naraščaja je bilo v Ribnem pri Bledu. Pri slavnosti otvoritve Sokolskega doma Ljubljana-Siška je društvo sodelovalo korporativno pri vseh prireditvah. Tekem v odbojki za prvenstvo Saveza SKJ so se udeležili člani, članice in ženski naraštaj. Člani in članice so dosegli 2. mesto, ženski naraštaj pa 1. mesto. Končno je brat načelnik pozival za intenzivno in smotreno delo v telovadnici slediš svojima velikima učiteljema dr. Tyršu in dr. Murniku.

Prosvetar br. Viktor Markič je v svojem lepem poročilu omenjal važnost sokolske prosvete. Tyrševo leto je Sokol proslavil s predavanjem br. Kajzelja »Tyrševo Sokolstvo«, v telovadnici pa so se vršili nagovori pred vrstami. Idejna šola za novo članstvo je bila dobra priprava za vstop v sokolske vrste ter je rodila prav dobre uspehe. 1. december je bil slovesno praznovan s slavnostno sejo in zaobljubo novega članstva. Izredno živahno bilo delovanje lutkarskega odseka, saj je priredil 22 lutkovnih iger za mladino in odrasle, enkrat pa je gostoval v Ljubnem na Gorenjskem. Lutkarska razstava ob priliki saveznega lutkarskega tečaja je pokazala uspehe tihga, neumornega dela na polju lutkarske umetnosti. Bolj kot kdaj je sedaj potrebno širiti sokolsko prosveto preko telovadnice, da nas bo našel čas pripravljene, da nam bo zdrav duh v zdravem telesu, je zaključil br. prosvetar svoje poročilo.

Zanimiva so bila nato poročila, smučarskega odseka, ki ga vodi brat inž. Nace Perko, odseka za taborenje, ki ga vodi brat Mitja Švigelj in zdravniškega odseka, ki ga vodi br. dr. Venčeslav Arko. Br. dr. Arko je tekom leta preiskal vse telovadeče in ugotovil pri vseh prav povoljno zdravstveno stanje.

Iz poročila gospodarja br. Slave Simončiča posnemamo, da je gospodarski odsek vršil svojo nalogo vsestransko skrbno in si prizadeval dvigniti društveno imovino. Glavni vir dohodkov so bile društvene prireditve, ki se žal niso tako obnesle kot je to želel gospodarski odsek. V glavnem pa je gospodarski odsek skrbel za adaptacijo telovadnice in stranskih prostorov, tako, da danes odgovarjajo vsem higieničnim predpisom.

Kljub težki gospodarski krizi je bilo blagajniško poročilo br. L. Strausa zelo zadovoljivo. Članstvo se je v plni meri zavedalo svojih dolžnosti in poravnalo vso članarino za preteklo leto v znesku 48.000 Din. Dohodkov je imelo društvo 101.000 Din, aktivno premoženje pa znaša 229.300 Din, za praksi fond pa se je nabralo 40.500 Din. Končno je brat knjigovodja izrekel zahvalo gradbenemu in gospodarskemu odseku, članstvo pa pozval, da točno plačuje svoje prispevke društvu, ki so v današnji dobi edini vir dohodkov.

V imenu nadzornega odbora je predlagal br. Tuječ razrešeno bratu blagajniku in upravi, ki je bila soglasno sprejeta in odobrena. Proračun za leto 1933. izkazuje 140.080 Din dohodkov in prav toliko izdatkov, je bil tudi soglasno odobren.

Iz statističnega poročila br. Trevena je bilo razvidno, da je imel Ljubljanski Sokol 31. decembra 1932. članov 1095, članice 393, moškega naraščaja 126, ženskega naraščaja 71, moške dece 181, ženske dece 70, skupaj vseh pripadnikov 1936. Med letom ka je bilo 61 članov zaradi neizpolnjevanja članskih dolžnosti 205 članov in 78 članic.

Na predlog br. Franketa je bila nato soglasno odobrena naslednja kandidatska lista, ki bo predložena župni upravi v potrditev: starosta br. Bogumil Kajzelj, I. podstarosta br. dr. Fran Kandare, 2. podstarosta br. inž. Albert Poženel, načelnik br. inž. Gojmir Pehani, načelnica s. Ada Kuharjeva, prosvetar br. Viktor Markič, člani uprave: br. Franc Ahčin, dr. Venčeslav Arko, Tomo Burgstaller, Leo Čebular, Janko Milost, Josip Mulaček, polkovnik Ljuba Novakovič, Viktor Rus, Slave Simončič, Viktor Treven, namestniki: Boris Germek, inž. Fran Fine, Valdemar Haselakiewicz, Janko Kocmur, Lojze Kovač, Alfonz Longor, Lev Rogl, Rudolf Rudolf, Igo Rus; nadzorni odbor: Peter Klinar, Luce Strauss, Evgen Tuječ, namestniki: Veličan Fink, Miroslav Gregorka, Egon Planinšek, praporščak Žigon Stefan, častno razsodišče: dr. Oton Papež, dr. Dragotin Treo, dr. Miha Kambič, dr. Joža Bohinjec, dr. Egon Stare, namestnik dr. Janko Lokar, inž. Leo Mencinger in Rasto Pustoslavšek.

V imenu Jugoslov. českoslovaške lige je izrekel čestitke br. dr. Egon Stare v imenu Streljačke družine pa br. Milan Sterlekar. Končno je bil soglasno sprejet predlog br. Gregorke, da se ustanovi socialni odsek s predsednikom br. dr. Murnikom. Starosta br. Kajzelj se je nato zahvalil vsem za udeležbo in zaključil ob pol 13. uspešno glavno skupščino. Zdravo!

Janez Horvat.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO PRA-GERSKO

Dne 6. t. m. se je vršila v začasni sokolski dvorani, ki je last brata Muleja, glavna skupščina pragerskega Sokola. Udeležba članstva je bila lepa. Zbor je otvoril starosta br. Gostič s pozdravom na vse navzoče. Prav posebno je se pozdravil zastopnika mariborske župe br. Pirca, nakar je podal kratko poročilo o delovanju društva v minulemu letu. Omenil je, da si je društvo v minulemu letu priskrbelo skromno zavetišče. Preureditev dvorane, ki služi tudi za telovadnico, je bila združena z ogromnimi investicijami. Zahvalil se je ob tej priliki bratu Muleju, zakupniku tuk. kol. restavracije za naklonjenost, ki jo je izkazal društvu s tem, da je sam nosil enoletne stroške za najemnikino sok. doma in ki je tudi ob drugih prilikah priskočil društvu na pomoč. Vzpodbujal je tudi članstvo, naj se z vso ljubeznijo oklene sokolskega dela in naj sledi ciljem, ki jih je začrtal Sokolstvu vzor-Sokol br. dr. Miroslav Tyrš, katerega 100. obletnico rojstva smo pred kratkim obhajali.

Nagovoru br. staroste so sledila poročila ostalih funkcionarjev. Iz teh poročil je bilo razvidno, da je bilo društvo v minulemu letu zelo agilno. Poleg manjših prireditev je imelo še 1 tombolo, 2 akademiji in 6 iger. Stanje društvene blagajne je povoljno. Po teh poročilih se je oglasil k besedi zastopnik marib. župe br. Pirc. V

svojem jedratem govoru je podal več smernice za bodoče društveno delo za kar je žel toplo priznanje.

Nov odbor je sestavljen sledeče: starosta br. Šegula Leopold, podstarosta br. Kac Franc, načelnik br. Gerbič Lambert, namestnik br. Dolenc Ivan, načelnica s. Gerbic Marta, namest. s. Primec Marta, prosvetar br. Breščič Vinko, tajnica s. Vodošek Marjeta, blagajnik br. Barbič Anton, gospodar br. Zavadvlov Franc, revizorji br. Godec Stefan in br. Mule Alojz, namest. br. Vovk Miha in br. Premrl Stefan; odborniki: br. Zupančič Franc, Pristovnik Jože, s. Velikogna Mara in br. Luršak Alojz; namestniki: br. Rezar Jožef, br. Kokol Karel, s. Vavl Roza in s. Gerbic Franja; častno razsodišče: predsednik Gostič Anton, namest. Pretnar Jakob, zapisnikar Skok Alfonz, člani: Majcen Alojz, Fludernik Franc, Zupanc Miloš.

SOKOLSKO DRUŠTVO TEZNO

Naše društvo je imelo ob prisotnosti župnega delegata br. Tomažiča Ivana svoj drugi letni občni zbor dne 8. januarja. Udeležba je bila zadovoljiva, vendar bi bilo želeli večje udeležbe od starsejšega članstva. Društvo je v preteklem letu vkljub težkim razmeram prav dobro delovalo.

Iz načelniškega poročila je bilo posneti, da je v preteklem letu bilo vpisanih telovadečih povprečno 144 (dece 86, naraščaja 31, članstva 27), telovadnih ur 562, povprečni ob s. na uro 15. Vso to delo je opravilo 4 oz. 5 prednikov. Telovadne prireditve so bile: 12. junija okrožni zlet, 28. junija tekme dece med društvu Maribor I. in Tezno, v avgustu okrožne tekme v odbojki, katerih so se udeležili trije oddelki z dobrim uspehom (ženski naraštaj 2. mesto, moški naraštaj 4. mesto in člani 7. mesto), 4. sept. so se izvedle društvene lahkoatletске tekme vseh oddelkov, 18. sept. se je 19 članov in naraščajnikov udeležilo Tyrševе štafete, 2. oktobra je društvo postavilo na župne lahke atletske tekme 6 članov, 3 članice, 4 naraščajniki in 3 naraščajnice in odneslo 6 diplom (člani in naraščajnice), 4. decembra se je izvedla druga društvena akademija s prav dobrim uspehom. Poleg tega je društvo sodelovalo pri društvenem nastopu Maribora II. in društvenih lahkoatletskih tekmah Maribora maticе. Pešizletje je bilo vsega 8. Osnoval se je tudi smučarski odsek (15 članov).

Prosvetno delo je bilo vse leto živahno in v znamenju Tyrševеga leta: 4 predavanja in proslave (Vidov dan, zaključek Tyrševеga leta in 1. december). Nagovori pred vrsto so bili usmerjeni v pravici: nacionalna slovenska vzgoja, negovanje sokolskih vrlin, treznotno gibanje in štednja. Priden je bil tudi dramatski odsek ki je dal 4 predstave. Knjižnica ima 517 knjig in je 39 čitatev izposodilo 502 knjigi.

Tajništvo je imelo 1041 dopisov in beleži 15 odborovih sej. Blagajna izkazuje Din 73.685,25 dohodkov, Din 70.182,20 izdatkov, na dolgu je bilo odplačano 12.400 Din, tako da še ostane dolga 32.400 Din. Celotno društveno premoženje znaša 109.130 Din. Stanje pripadnikov je 31. decembra naslednje: 55 moške dece, 32 ženske dece, 15 moškega naraščaja, 10 ženskega naraščaja, 106 članov in 25 članic. Godbeni odsek se je v minulemu letu obnovil in se prav lepo razvija.

Pri volitvah je občni zbor predlagal župni upravi naslednjo upravo: starosta br. Tušak Franjo, podstarosta br. Kumerc Franjo, načelnik br. Ledinek Miloš, namestnik br. Marovt Ludvik, načelnica s. Roškar Draga, namestnica s. Visočnik Mira, prosvetar br. Visočnik Miloš. Odbor se je pri prvi seji konstituiral naslednje: tajnik br. Steher Avgust, blagajnik br. Leber Lojze, namestnik br. Raner Mirko, gradbeni odsek br. Špes Franjo, dramatski odsek s. Weber Marica, godbeni odsek br. Šebeder Jože, gospodar br. Vešligaj Jože, matrikar br. Cotič Jože, odborniki: s. Perme Ljuba in bratje Perme Mirko, Zunko Tone, Maglica Ivan in Pregl Ivan. Nadzorstvo: bratje Roškar, Weber in Rataj.

Delo v tekočem letu bo usmerjeno na Pokrajinski izlet v Ljubljani in v saniranju društvenega dolga, da se v bodoče že lahko prične misliti na lastno telovadnico.

SOKOLSKO DRUŠTVO MUTA-VUZENICA

Preteklo nedeljo 15. januarja je imel naš Sokol svoj 14. redni občni zbor. Kot župni delegat mu je prisostvoval br. Močnik, šol. nadzornik, vodil pa je zborovanje starosta br. dr. Pregl.

Uvodoma se je zgražal nad gonjo proti Sokolu in domovini, ki se z gotovo strani nepremisljeno in zlobno vodi. Protestu se je pridružil ves zbor.

Poročila so pokazala zopet visoko aktivno bilanco onoletnega dela. Razne prireditve, med katerimi je gmotno in moralno najbolje uspel javni nastop, so poživile stike članstva. Nad vse agilno je bilo delovanje društva v tel-

niškom pogledu: javen nastup samo z lastnimi oddelki, sodelovanje pri nastopih v Vuhredu in okrogem zletu v Guštanju, sodelovanje pri Zvezdnem teku v Mariboru, pri lahko atletski tekmi, dvakratni domači štafetni tek, — to so bili v velikih obsehi uspehi dela. Tudi smučarstvo se je začelo gojiti, odsek je štel 12 članov. Občni zbor je poročila odobrila in z malo izpremembo izvolil zopet stari odbor. Članarina se je določila za bodoče leto na mesečno 2 dinarja; je sicer res bore malo, toda v teh hudih časih je še to za marsikoga preveč. — Po kratkem nagovoru br. župnega delegata, ki je delovanje društvenega odbora pohvalno priznal, se je zbor ob 17. uri zaključil. — M.

Župa Mostar

SOKOLSKA ČETA DABAR-POLJE

8. januara ove godine priredila je ova četa zabavu, koja je vrlo dobro uspela. Vetar severac, koji je u 8 uvečer besnio otvorenim dabarskim poljem, nije sprečio vredne Sokole dabarske kao i susjednih četa, da u velikom broju posete zabavu. Zabava je bila odlično posećena te je školska sala bila krčato puna. Zabavu je otvorio vrlo lepim pozdravnim govorom starešina čete Ajrović Mihajlo. Potom je vrlo lepo izvedena drama »Prvi ustanak«. Vrlo dirljiva je bila zakletva. Voždu na vernost. Zakletva je tako tužno dirnula prisutne da se je u masi na sve strane čulo potpuno jecanje, koje je narušavalo grobnu tišinu prostora školske sale. Na zabavi su izvedene sokolske vežbe. Članovi su dosta do-

bro izvodili vežbe, ali su deca bolje. Posle zabave se igralo i pevalo.

Starešina čete Ajrović, u razgovoru mi je rekao, ga je u njihovoj četi svake godine na drugi dan Božića zabava, te da je to uobičajena zabava. P. Đulafić

SOKOLSKA ČETA LOKVE

Na 14. ov. m. ovdajnja četa priredila je svoju godišnju zabavu. Zabava je bila veoma dobro posećena, ne samo od strane meštana, nego i od mnogih bližih i daljih sela. Istina i sve prošle zabave, koje je naša četa priredila, bile su uvek dobro posećene. To je dokaz, da se sokolska misao po ovim našim surim kršima sve više širi. Zato se i članovi čete trude, da biranim programom pribave posetiocima ugodnu zabavu i razonodu. Radi toga je program i ove zabave bio biran i sastavljen u sokolskom duhu.

Zabavu je otvorio brat V. Avdalović, učitelj, koji je u svom govoru istakao značaj sokolskog rada pa narodni preporod i blagostanje. Iz toga sledile su ostale tačke programa, koje su izvedene na opće zadovoljstvo prisutnih. Komad »Emancipovana« izveden je veoma dobro i s uspehom. Odmah se može videti, da su članovi bili ozbiljno shvatili svoje uloge i da su uložili dosta volje i truda, da bi mu uspeh obezbedili.

Naročitu pažnju posetioca svratila je pesma »Slet u Beogradu 1930«, koju je uz gusle pevao naš vredni vođa brat Branko Mihić. Zabava je uspela, kako u materijalnom tako i u moralnom pogledu.

Župa Niš

RAZVITAK SOKOLSTVA U ZAJEČARU

Nagli razvoj Sokolstva, osim varoši, osetno se opaža po selima u broju

Sokolstva. Sokolska misao, Organizacija, a pored ovoga održana su i predavanja iz oblasti zadrugarstva, poljoprivrede i mekarstva, te time dopunili svoja znanja, a kao vaspitači omladine delali u tom smislu i pojačali rad So-

II tečaj za vode sokolskih četa okružja Zajčar

seoskih četa. Taj izvanredan porast dao je povoda zajčarskom društvu da spremi i dobro vaspitane i naučene prednjake, želeći time da omladina, koja se vaspitava po sokolskom sistemu bude i u tom smislu poučena pravilno. Zbog toga je otvoren i tečaj za prednjake, koji je počeo 25. a završen je 31. decembra. Na ovome tečaju, osim tehničkih predmeta, predavano je i: Metodika sokolskog vaspitanja, Istorija

kolstva u kulturnom smislu, a celo podigli. Na tečaju je bilo 20 polaznika, koji su za kratko vreme tečaja pokazali izvanredne rezultate, te time i pred komisijom sebe osposobili. Komisiju su sačinjavali brat Cvetinčanin, Alić, Stojanović, Milojević, Ščeglov, koji su u isto vreme i predavali. Ispitu je bio prisutan starosta društva brat Tuncelj i župski načelnik Putniković.

ljanje bili su na visokom stupnju. Učionica je bila naročito ukrašena slikama Nj. Vel., Nj. Vis. Prest. Petra, starešine Sokola; Tirševom, Ganglovom, Fignerovom, Masarikovom i Šajnerovom. Zatim je bilo istaknuto i nekoliko gesla, koji su bili umetnički izrađeni.

Nastava je izvođena uredno i po unapred utvrđenom planu i rasporedu. Predavanja su bila aktuelna i slušači su ih pratili s neobičnim interesovanjem. Svima slušačima izdana su uverenja po tipu Saveznih uverenja.

Moralni uspeh škole je vrlo velik; čak preko očekivanja. Škola je u celoj Krajini odjeknula kao jedno moćno sredstvo za širenje sokolske misli. D. M.

ne za 3 meseca. Skupština je predlog usvojila. Pristupljeno je izboru časnika: Za starešinu izabran je brat Roman Sladić, uprav. osn. škole, pređašnji starešina i to jednoglasno. Zamenik br. Branko Bugarski. Za tajnika Nebojša Višković, učitelj. Za prosvetara brat Sima Majinski, za načelnika brat Korovljević Rajko, a za načelnicu sestra Dujin Milica, učiteljica. U upravni odbor ušli su: Gligorije Plavšić, paroh, Stevan Vujčin, trgovac, Dušan Vrbaški, knez, M. Bogdanović, umir. beležnik, Simon Dendić, beležnik, Lazar Milinkov, Ivan Topalski, Miloš Vojnović, gostioničar, Svirčević Nestor, bankar i Kokuškin Aleksandar, advokat. U revizijski odbor: Panić Božidar, Čaban Stevan i Živković Jovan. Sud časti: Simeon Dendić, beležnik, Gligorije Plavšić, paroh, Aleksandar Kokuškin, advokat, Čaban Stevan, opšt. činovnik. Nakon toga je sednica završena.

SOKOLSKO DRUŠTVO BAJŠA

15. ovog meseca Sokolsko društvo Bajša je održalo svoju treću glavnu redovnu godišnju skupštinu, na kojoj je nakon saslušanja referata funkcionara o pojedinim granama sokolskog rada, aklamacijom izabralo je za starešinu društva brata Berić Obrada, za zam. starešine Dobrik Adama, za tajnika Stojković Nenada, prosvetara Veljković Nikola, za blagajnika Rignar Jana, za načelnika Atanackov Branka, za zam. načelnika Večer novič Vojina, za članove uprave: Markušev Lazara, Kurtešanović Stevana, Cvejić M.šu, Blagojević Lazara, Burčar Pavla, Bajić Obrada, Brankov Obrada i za članove suda časti: Hovanski Haritona, Vuletin Novu i Hronjeec Aleksandra. U članove je ušla većina braće, koji su se i pre istakli, kao pravi Sokoli.

Konstatujemo nažalost da braća i sestre Sokoli — učitelji i učiteljice nisu prisustvovali na godišnjoj skupštini, te jednom inteligentnom i kulturnom snagom rade u našem društvenom životu.

Jedno od najosetljivijih pitanja po naše društvo — pitanje ubiranja članarine, rešeno je kategorički na taj način, što su oni članovi, koji nemaju toliko sokolske svesti, da ne razumeju da bez uplate novčanik doprinosa ne može postojati Sokolsko društvo, a koji su skriveni protivnici Sokola u Bajši, biće isključeni iz društva, a neubrana članarina ubraće se ovršnim putem preko političke opštine.

Poželimo novoj upravi da svojim uspešnim i plodnim radom izvuče društvo iz teške finansijske krize i stvori od njega jedno od najjačih društava na severnoj granici naše domovine, jer je surovog materijala mnogo, a svesnih sokolskih radnika i odvise malo.

Župa Osijek

SOKOLSKO DRUŠTVO ERDEVİK

Iako se u bratskom Glasniku često ne javljamo, ipak ne znači da smo u zastoju, naprotiv moglo bi se reći da se u našem društvu radi. Gubitkom troje braće i to brata starešine Vigele Ferde, sestre načelnice Parničke Julije i sestre zamenice načelnice Knežević Anice (sada Vigele), osetili smo dublji potres. I možda su nekoi od njih nenadoknadivi, ali mi ipak radimo.

Koliko je naša sokolska ideja prodrta u široke mase našega mesta moglo se je najbolje videti drugi dan pravoslavnog Božića, kada je naša sokolana bila dupkom puna pa su mnogi morali stajati. Mnogi, koji inače nisu u našim redovima, ne prikrivaju svoje radost za svaki naš uspeh. Pozorišno veće uspelo je inače dobro! Iako su mnogi diletanti još mladi nastojali da se užive svaki u svoju ulogu. U nedelju 15 ovog meseca održala je bratska četa Kukujević svoju redovnu glavnu skupštinu, kamo je bio izaslan i delegat društva, koji je prisutnu braću bodrio i stekao je uverenje da će rad bratske čete ići boljim putem! U odbor su izabrani braća i sestre Ivšić, Ubavić, Grubić, Marošević, Božarković, Matečić, Oskonić i Stanojević.

SOKOLSKO DRUŠTVO KOŠKA

Sokolsko društvo Koška održalo je svoju glavnu skupštinu dana 15. januara 1933 u prostorijama škole Koška.

Kao delegat br. župe Osijek, prisustvovala je skupštini br. Eugen Veček, okružni prosvetar iz Našice, koji je nakon otvorenja skupštine po starešini br. Radoslavu Popoviću održao vrlo lep govor istaknuvši naročito prisutnima, da se ne daju smetati napadajima crkvenih vlasti na Sokolstvo već da i dalje prionu što intenzivnijem radu za ideale Sokolstva, u uverenju da su na pravom putu. Prisutni su bili oduševljeni ovim lepim govorom br. Večeka, te su svršetak govora popratili gromkim »Zdravo«.

Čitanje poslanice br. Saveza saslušano je s velikom pažnjom, a pozdrav br. Savezu popraćen je sa »Zdravo«.

Izveštaji svih pojedinih funkcionera primljeni su bez primedbe na znanje. Izbor nove uprave izvršen je javnim glasanjem, a u koju su ušli većinom dosadašnji funkcioneri, osim što je za blagajnika izabran jednoglasno sada br. Emil Sigrist.

Proračun za godinu 1933 primljen je s ukupnim prihodom od 3000 dinara i isto tolikim rashodom.

Na predlog starešine br. Popovića skupština je zaključila da se odašaju brzojavni pozdravi br. Savezu i starešini br. župe Osijek, Dimitriji Petroviću.

SOKOLSKA ČETA RETKOVCI

U nedelju 15. januara održala je naša četa svoju glavnu godišnju skupštinu, na koju je došao kao izaslanik župe brat Miljenko Marković iz Vinkovaca. Skupštinu je otvorio starešina brat Mato Đurđević, pozdravivši izaslanika i sve prisutne članove i odmah je predao reč izaslaniku br. Markoviću, koji je četu upoznao s najnovijom protusokolskom kampanjom, koja se vodi protiv našeg Sokolstva, s ciljem da nas razdvoji. U vezi s tim jednoglasno je zaključeno da se telegrafski

odašalje protest Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije i Predsedniku vlade u Beograd.

Posle toga pročitan je izveštaj o radu Sokolske čete u prošloj godini, koji je bez prigovora primljen s odobrenjem na znanje. Zatim se prešlo na izbor nove uprave.

Za starešinu je ponovno izabran jednoglasno i uz burno odobravanje brat Mato Đurđević.

Jednoglasno su ponovno izabrani i svi ostali članovi stare uprave, što je najbolji znak da cela četa odobrava njihov dosadašnji rad.

Na koncu je govorio osnivač Sokolske čete u Retkovcima brat Viktor Leskovar i stavio na srce svim Sokolima da ostanu verni svojim sokolskim načelima.

Župa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO JELSA

15. t. m. održana je glavna godišnja skupština našeg Sokola u Jelsi. Starosta, brat Huljić Andro, biranim sokolskim rečima potiče braću na intenzivniji rad. Daje reč odašlaniku župe iz Splita, bratu dr. Sergiju Machiedo. Brat dr. Machiedo osvrće se na prošlost jelškog Sokola i preporuča braći, da se hladnokrvno ali odvažno bore protiv svih neprijatelja Sokolstva. Prosvetar izveštava o prosvetnom radu minule godine. Načelnik o tehničkom radu. Tajnik podastire svoj izveštaj. Blagajnik izlaže prihod i rashod prošle godine. Za tim je birana nova uprava.

Starešina: Huljić Andro, potstarešina: Gamulin Toma pk. Vicka, prosvetar: Bida dr. Vojtjeh, tajnik: Drinković Pavao, blagajnik: Machiedo dr. Ivo, načelnik: Dobronić Vinko, načelnica: Dančević Duboković Marica. Odbornici Peronja Niko, Duboković Ivo Lav, zamenici odbornika: Mekjavić Viko, Milatić Jakov. Revizori: Gamulin kap. Kuzma, Batoš Viko i Gamulin Stjepan pk. Ante. Sud časti: Bida dr. Vojtjeh, Machiedo dr. Ivo, Gamulin Toma pk. Vicka, Huljić Andro, Mekjavić Viko. Zamenici: Drinković Pavao, Gamulin Stjepan pk. Ante i Dobronić Vinko, gospodar: Bartulović Miće, statističar: Buj Živko.

Uprava je društva s delegatom župe dr. Sergijem Machiedo posle podne prisustvovala glavnoj godišnjoj skupštini Sokolske čete Pitve.

SOKOLSKO DRUŠTVO IGRANE

Naše društvo održalo je glavnu godišnju skupštinu na 15 ovog meseca. Skupština je bila odlično posećena.

Skupštinu je otvorio brat starešina s kratkim govorom u kojemu je istakao sve važnije događaje u prošloj godini. Na koncu je upozorio braću, koja budu imenovana kao nova uprava, da bratski složno rade kako bi društvo moglo što bolje raditi i napredovati.

SOKOLSKO DRUŠTVO TRILJ

Sokolsko društvo održalo je 15. i svoju glavnu skupštinu, kojoj je bilo prisutno osim Sokola još i preko 200 odraslih seljaka.

Skupštinu je otvorio brat starešina dr. Rančić, koji se je ponajpre pobijavio s biskupskom okružnicom, pobijajući njene tvrdnje, što su slušaoci prihvatili velikim odobravanjem.

Nakon izveštaja pojedinih funkcionera birana je sledeća uprava: starešina dr. Rančić, potstarešina Precla Ante; tajnik Kavajin; blagajnik Uzelac; prosvetar Latinac Ivo; načelnik Delonga Stipe; načelnica Plavša Anda; članovi uprave: dr. Služo Barbašin, Zuljević Grgo, Plavša Gojko, Banić Jakov, Serdarević Ante, Marasović Blaž i Vuko Luka. Sada dolazi na red razviće društvenog barjaka, koji je darovao ban br. dr. Jablanović, zauzimanjem sreskog načelnika br. Kustića. Odlučilo se, da svečano razviće barjaka bude u maju mesecu. Na predlog brata starešine dr. Rančića, prisutni jednoglasno zaključuju da treba graditi sokolski dom, mi ćemo — viču seljaci — raditi besplatno, kao i sav materijal za gradnju doma doterati i dati besplatno; ovakova jednodušnost zapanjivala je i najvećeg optimistu. Nakon svega toga celo to mnoštvo nije se razišlo, već je u povorci krenulo k društvenoj čitaonici. Nastup brkatih seljaka i ona impozantna povorka sigurno je, da Sokolstvo nailazi na prijem i pored nečuvanih progona.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO ALEKSANDROVO

Dana 8. januara o. g. održana je godišnja glavna skupština u našem društvu. Na skupštini su izneli društveni funkcioneri svoj izveštaj o radu u minuljoj 1932 godini, što je skupština primila do znanja.

Posle je bio izbor nove uprave. Skupštinar su živo sudelovali u izboru što se vidi iz različitih predloga za pojedine funkcionere.

Zapisnik glavne skupštine kao i predlog nove uprave biće poslan bratskoj župi na odobrenje i potvrdu.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAMET-KANTRIDA

Dana 6. januara ove god. održana je glavna godišnja skupština ovoga društva pod predsedanjem br. starešine Adalberta Lenca. Posle pozdravnog govora, te čitanja poslanice br. Saveza upućen je br. Savezu pozdravni brzojav. —

Braća funkcioneri izneli su u opširnim izveštajima rad društva u minuljoj godini po kojima je razvidno, da je rad u našem graničnom društvu bio opsežan i uspešan, jer su pojedina braća nastojala da zadovolje svojoj dužnosti.

Prema izveštaju br. tajnika, društvo je u toku godine nailazilo na više poteškoća, ali pored svega toga kročilo se je uvek napred.

Prema izveštaju br. načelnika radilo se preko godine na tehničkom polju uspešno, te je vežbalo u svemu: 16 članova, 15 naraštajaca i 65 muškog podmlatka.

Sestra načelnica podnoseći svoj izveštaj ističe marljivost ženskih kategorija od kojih je vežbalo: 11 članica, 13 naraštajki i 42 ženskog pomlatka. Održane su preko godine 2 javne vežbe, 3 akademije, 1 izlet i plivačko natjecanje.

Osobito je istaknuti na ovoj skupštini rad prosvetnog odbora, koji je bio vrlo plodan i smišljen, te je delovao u svim pravcima sokolskog prosvetnog rada. Ovaj je odbor dao od sebe maksimum svojih mogućnosti.

Blagajnik je izneo stanje blagajne. Društvo nema nikakvog duga, a fond za gradnju doma iznosi 35.400 Din.

Br. statističar podnaša izveštaj, da je koncem 1932 god. bilo u društvu učlanjeno: 83 člana, 23 članice, 15 muškog naraštaja, 16 ženskog naraštaja, 65 muške dece i 42 ženske dece.

Br. ekonom izveštio je, da društveni inventar (imovina) iznosi vrednost od 24.975.40 Din.

Posle primljenih izveštaja prešlo se na izbor nove uprave društva. U novu upravu birani su: starešina brat Milanković M. Martin, zam. starešine: br. Mohorić Božo, tajnik: br. Valesio Otelo, načelnik: br. Pilepić Ante, načelnica: sestra Ružić Marica, prosvetar: br. Pilepić Ante, blagajnik: br. Srdoč Milan, statističar: br. Sinčić Romaldo, ekonom: br. Surina Josip i t. d.

Poznavajući agilnost braće u novome upravnom odboru možemo se nadati, da će ovaj odbor nastojati da čim više zadovolji u radu, pa će i ova godina biti također jedna od plodnih godina našeg društva — na granici otkrnutu nam naše Istre. P.

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO ŠIBENIK

Ovo Sokolsko društvo održalo je glavnu skupštinu 8. januara o. g. Kako je još u novembru mesecu prošle godine upravni odbor društva bio podneo kolektivnu ostavku, to je poslove društva vodio izvršni odbor župe, koji je vodio i ovogodišnju skupštinu.

Pošto je župski starešina br. Kovčev pozdravio prisutne skupštinarne primljeni su pozdravni telegrami za starešinu Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra i Savez. Zatim je župski tajnik br. Torre podneo svoj izveštaj. Iz tog izveštaja razabrali su se uzroci radi kojih je društvena uprava bila podnela kolektivnu ostavku kao i radi čega je upravni odbor tu ostavku uvažio i poverio daljnje vođenje poslova društva Šibenik svom izvršnom odboru. Zatim je podneo izveštaj o administrativnom radu u toku godine, pa je na koncu izveštaja pozvao svu braću da budu složni i jednodušni, jer su momentni kad svi moramo da budemo na okupu i da zabacimo eventualne sitne razmirice u interesu celine.

Načelnik župe br. Meliš podneo je izveštaj o tehničkom radu u društvu. Iz tog izveštaja se vidi, da je društvo u tehničkom radu kroz prošlu godinu pokazalo punu aktivnost. Ukupno je društvo nastupilo devet puta bilo to na javnim vežbama ili akademijama. I br. načelnik je apelovao na članove, da budu disciplinovani i složni, jer samo tako ćemo uspeti da odemo putem napredka.

Blagajnički izveštaj je podneo br. Benković. Lanjske godine imalo je društvo Din 87.355.63 prihoda, a rashoda Din 86.000.21.

U odsutnosti br. prosvetara i pročelnika glazbene sekcije njihove izveštaje je pročitao br. Torre.

Iz statističkog izveštaja, koji je podneo br. Ježek vidimo, da je početkom 1932 god. društvo brojilo 721 člana, od kojih je nažalost u toku godine brisano radi neplaćanja članarine 195, iselilo se iz Šibenika 24, a umro 1 član. U toku godine pristupilo je novih 48 članova tako da je 31. decembra 1932 god. bilo 549 članova.

Pročelnik streljačke sekcije br. Milčić izveštava, da se u toku prošle godine fuzionirala streljačka družina sa Sokolskim društvom i da je tako došlo

do osnivanja ove sekcije. Aktivno je u toj sekciji saradivalo 46 članova, a ispljeno je svega 990 metaka.

Br. Kolombo, kao gospodar društva, podneo je svoj izveštaj o materijalnom stanju društva.

Svi izveštaji primljeni su jednoglasno.

Po iscrpljenim ostalim tačkama dnevnog reda prešlo se na biranje nove uprave. Na predlog br. Dunkića birana je jednoglasno sledeća uprava: Starešina: Poturica dr. Srećko; I zamenik starešine: Novak Krešimir; II zamenik starešine: Čok Vaso; tajnik: Markić Ivo; prosvetar: Troškot Petar; blagajnik: Benković Egidije; referent za seoske čete: Triva Miloš; načelnik: Meliš Hinko; zamenik načelnika: Filipi Mile; načelnica: Kušar Nada; zamenica načelnice: Delfin Marija; odbornici: Milošević dr. Miodrag, Delfin Fino, Sunara Petar, Milčić Luka, Krstić Krsto; zamenici odbornika: Friganović Mihovlj, Jadronja Josip, Sirotković Ivo, Berić Rade i Pecelj Milorad; revizori: Pač Matija, Marinčić Marko; zamenici revizora: Bumber Emil, Mrčlak Bruno; sud časti: Bajlo Ivo, Pajalić Dinko, Marović Ivo, Krekić dr. Artur, Peručić Ernest; zamenici: Vatavak Ante, Griželj Ivo.

Pošto se br. Poturica lepim i biranim rečima zahvalio na jednodušnom poverenju skupština je bila zaključena.

Župa Tuzla

SOKOLSKO DRUŠTVO BRČKO

Na 15 januara održalo je Sokolsko društvo Brčko glavnu godišnju skupštinu. U 10% sati pre podne starešina br. dr. Milorad Kostić otvorio je skupštinu i pozdravlja Nj. Vel. Kralja Aleksandra I i starešinu našega Sokolstva Prestolonaslednika Petra, zatim razlaže današnje stanje Sokolstva, neprijatelja vanjskih i unutarnjih, koji su ustali protiv Sokolstva jer u njemu vide jednu snažnu organizaciju, koje su članovi spremni u svako doba dati svoje živote za obranu domovine. Osuduje sve one, koji svesno ili nesvesno rade na cepanju narodnih snaga. Odbija napad katoličkog episkopata na Sokolstvo.

Na koncu svog iscrpljivog govora predlaže da se sa skupštine pošalju brzozavi pretsedniku Ministarskog saveta i Savezu SKJ sledećeg sadržaja: Najoštrije protestujemo protiv svih koji rade protiv jedinstva naroda i države.

Istovremeno odbijamo klerikalne podvale i tražimo da se najenergičnije postupi protiv svih koji svesno ili nesvesno svojim radom služe neprijateljima našega naroda. Sokolstvo verno i odano svome narodu, Kralju Aleksandru I, a pod vodstvom svoga starešine Njegovoga Visočanstva Prestolonaslednika Petra znaće muški i odvažno da primi borbu i izvojuje pobjedu protiv svih neprijatelja Jugoslavije i jugoslovenskog naroda. Živeo Kralj! Živela Jugoslavija!

Brzozjav je primljen uz burne ovacije Kralju i starešini Sokolstva Kraljeviću Petru.

Kako je tajnik i prosvetar društva odsutan brat načelnik društva čita njihove izveštaje. Iz izveštaja se vidi da je rad društva bio intenzivan.

Brat blagajnik-matičar čita izveštaj o radu blagajne kroz prošlu godinu i stanje pripadnika društva. Iz izveštaja se vidi da je ukupan promet bla-

gajne bio 38.415 dinara. Ostatak je 12.800 dinara.

Brat načelnik Petar Zrelec čita izveštaj o telovežbačkom radu. Iz izveštaja se vidi, da je društvo naročito mnogo radilo na tom polju tako, da danas stoji na zamernoj visini.

Izveštaj se prima uz ovacije bratu načelnika.

Vežbaće članstvo predlaže listu nove uprave koja glasi: Starešina: brat dr. Milorad Kostić, zam. starešine brat Milan Pavlović, tajnik: br. Lazar Radović, blagajnik-matičar br. Milan Ostojić, načelnik br. Petar Zrelec, zam. načelnika br. Drago Venos, načelnica sestra: Ljubica Venos zam. načelnice sestra Mira Hadži-Ristić, prosvetar: br. Gavriilo Popović. Članovi uprave: braća: dr. Dušan Milošević, dr. Marko Maglov, Rado Trifković, Jovo Hadžić, dr. Rizah Dubinović, Drago Zembić, Jovo Stanisavljević, Stevo Nesrsta, Dobroslav Medunić, Zvonko Anđić. Revizori braća: Savo Jurišić, Ibrahim Šabić, Slavko Zembić, Branko Davidović, Vjekoslav Rebba, Mitar Kolaković. — Sud časti: braća: dr. Milorad Kostić, Milan Pavlović, dr. Marko Maglov, dr. Dušan Milošević.

Lista se prima jednoglasno.

Kako je bio dnevni red iscrpljen, brat starešina pozvao je svu braću i sestre da još više uloze truda za rad u Sokolu, a nato je zaključio skupštinu.

Župa Varaždin

SOKOLSKA ČETA BARTOLOVEC

Sokolska četa Bartolovec održala je 15 januara o. g. svoju treću godišnju skupštinu. Bratsko matično društvo Varaždin zastupao je brat Nikola Bosanac. Starešina čete Josip Šagi oštro je osudio i odbio u svom pozdravnom govoru izazivački napadaj klerikalaca na Sokolstvo. Iz raznih izveštaja vidi se, da je četa bila aktivna, pa je radi toga izabrana stara uprava. Napominjemo, da poslanica katoličkog episkopata nije kod nas imala onog efekta, koji su zamišljali njezini crni sastavljači.

SOKOLSKA ČETA BISKUPEC

U nedelju, 22 januara o. g. održala je Sokolska četa u Biškopcu svoju redovitu glavnu skupštinu. Kao izaslanici matičnog društva Varaždin prisustvovali su skupštini braća Kaman Milan i Kovačić Julije. Posle izveštaja tajnika načelnika, prosvetara i blagajnika izabran je novi odbor. Za starešinu je biran Ilija Lisičak, za tajnicu Anica Martinec, za načelnika Stanko Gluhak, za blagajnika Ivo Conar. Na skupštini je pročitana poslanica Saveza, te okružnica matičnog društva, u kojoj se Sokoli ograđuju protiv nečuvnih podvala katoličkog klera na jugoslovensko Sokolstvo. Na ovu se protunarodnu rabotu još potanje osvrnuo izaslanik br. Kaman, koji je svoj govor svršio poklikom »Živio Kralj!«, što su prisutni skupštinari oduševljeno prihvatili. Ova mlada četa u Biškopcu lepo se razvija: ima 52 člana, oko 120 sokolske dece, svoje posebne prostorije u opštinskoj zgradi, gde im je i čitaonica. Četa ima i svoj barjak, koji je još prošlog leta bi posvetio tamošnji župnik.

SOKOLSKA ČETA KAMENICA

Dana 9 januara 1933, na rođendan Kraljice Marije skupilo se članstvo Sokolske dece kameničke, da dade izraza

poštovanju prema Družici našeg uzvišenog narodnog Kralja i narodnom jedinstvu.

Od sokolane pošla je povorka pod barjakom u crkvu. Nakon blagodarenja vratilo se članstvo u sokolanu gde je brat prosvetar Nikola Pintarić održao prigodan govor rastumačivši svečanost rođendana naše Kraljice Marije. Nakon govora jednodušno sve sakupljeno članstvo otpevalo je državnu himnu s poklicima, da Bog poživi na mnogaja Kraljicu Mariju i ceo naš Vladarski dom.

Sokolska četa Kamenica održala je svoju glavnu godišnju skupštinu dana 15 januara t. g. kojoj je prisustvovao i žup. potstarešina O. Šantelj.

Nakon govora staroste Sok. čete kameničke brata Ivana Rešetara uzeto je reč brat Oto Šantelj, koji je među ostalim s ogrorčenjem protestirao protiv napadaja kat. klera na našu organizaciju.

Posle toga podnesla je uprava iscrpivi izveštaj o radu celokupne uprave za god. 1932, što je članstvo primilo do znanja.

Iza toga pristupilo se izboru nove uprave. Birani su sledeći članovi: starosta: Ivan Rešetar, zamenik: Stjepan Canžar, prosvetar: Nikola Pintarić, tajnik: Ivan Rodek, blagajnik: Valent Canžar, načelnik: Ivan Husnjak. Revizori: Stjepan Rodek, Andro Rogina. — Odbornici: Blaž Kapustić i Anton Ilanšek.

Nakon toga položili su zavet novo pristupivši članovi, a brat Oto Šantelj obrazložio je značaj zaveta.

Starosta Ivan Rešetar zaključio je potom skupštinu pozivajući, da ne iz-

malakšu i neizgube veru u veliku ideologiju i bit Sokola kraljevine Jugoslavije.

SOKOLSKA ČETA NOVO SELO

Prva godišnja glavna skupština Sokolske čete Novo Selo održana je dne 22 januara o. g., te su joj prisustvovali kao izaslanici matičnog društva Varaždin starešina društva brat Stjepan Novaković i brat Julije Kezeć.

Skupština je bila odlično posećena, a otvorio ju je kratkim govorom starešina brat Imbro Rešetar, pozdravivši prisutne delegate i celokupno članstvo. Iza lepog i značajnog govora brata Stjepana Novakovića pozdravili su prisutni starešinu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, Nj. Vel. Kralja, Kraljevski dom i Jugoslaviju. Nakon upravljenih pozdrava otvirala je četa glazba državnu himnu. Posle čitanja novogodišnje savezne poslanice i okružnice župe Varaždina povodom napadaja katoličkog episkopata protiv Sokolstva sledili su iscrpivi izveštaji četinih funkcionera. Iz tih izveštaja vidljivo je, da je četa u prvoj godini opstanka i rada u svakom pogledu lepo napredovala.

Posle razrešnice upravnog i nadzornog odbora jednoglasno su u novi odbor izabrana sledeća braća:

Starešina Imbro Rešetar, zamenik starešine Mijo Znidar, tajnik i prosvetar Jadrošić Marije, načelnik Nikola Gal, blagajnik Duro Kocijan; odbornici: Pevec Stjepan, Hlapčić Stjepan, Ivanuš Pavao, Ptiček Franjo; revizori: Novak Ivo, Zvorce Antun i Magić Stjepan.

Brat Imbro Rešetar u ime novoizabranog upravnog odbora zahvalio se

je skupštini na poverenju, te je istu zaključio.

Četa broji danas 27 članova, 1 članicu, 12 naraštajaca i 27 dece. M. J.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO PAKRAC

Sokolsko društvo Pakrac održalo je svoju glavnu redovnu godišnju skupštinu 15 januara 1933 u prostorijama Sokolskog doma.

Skupština je otvorena lepim rečima starešina društva brat dr. D. Markulin, pročitavši pozdravni brzozjav Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, starešini Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, koji je burno pozdravljen.

Nakon toga pročitana je poslanica bratskog Saveza i redom izveštaji društvenih funkcionera o radu društva u minuloj godini, iz kojih se vidi, da je društvo bilo prilično aktivno.

Po pročitanim izveštajima, koji su jednoglasno primljeni, prešlo se na biranje nove uprave, koja je posle duže debate sastavljena i bratskoj župi predložena ovako: starešina: dr. D. Markulin, zamenik: P. Cvijanović, pretsednik p. o.: A. Magovac, načelnik: D. Ržehak, zamenik: V. Vanček, načelnica: Nada Sudareva, zamenica: Ruža Jankovića, tajnik: M. Sladojević, blagajnik: M. Diklić, 7 članova upravnog odbora, 5 članova suda časti i 3 člana revizionog odbora.

Nadalje pročitani su proračun za 1933 godinu, koji je od skupštine u celosti prihvaćen.

Na skupštini nije bilo podnashanih nikakvih naročitih pitanja, osim najnovijeg napada na Sokolstvo sa strane katoličkog episkopata.

A. Magovac

Sokolski papir
za pisma

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

U svakoj je mapi 25 papira za pisma i 25 kuverata američkog formata sa sokolskim monogramom. Cena mapi 32 Din. - Narudžbe prima Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom.

»Spomen - kline«
Eksere
za osvećenje sokolske zastave
najbolje i jeftino izrađuje
MIRKO ŠMAT, graver
Beograd, Terazije 1

Priporoča se najstarejša
slovenska pleskarska, ličarska,
sobo- in črkoslikarska delavnica
IVAN BRICELJ
LJUBLJANA, Dunajska cesta 15
Strokovna izvršitev telovadnega
orođja. Delo solidno, cene zmerno

Park Hotel Pečine
Sušak
Na najlepšem položaju.
Otvoren čitavu godinu
Cijene umjerene.
Kupalište besplatno.

ŠIRITE SOKOLSKU
!! ŠTAMPU: !!
»SOKOLSKI GLASNIK«
»SOKO«, »SOKOLIĆ« i
»NAŠU RADOŠT«

KLIŠETE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvrsnuje
najsolidnuje
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-BALMATINGOVA 13

GOSPODARSKA
IN VRTNA SEMENA
Sever & Komp.
Ljubljana

Vse tiskovine za sokolska društva
vse potrebne knjige za sokol. knjižnice
vsa vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam natisne

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrira knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. / Tiska časopise, revije, vizitke, bloke, kataloge in mladinske liste.

Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA V LJUBLJANI
PODRUŽNICA V MARIBORU
Tyrševa ulica šte. 44

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI
FRANČISKANSKA 6

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREPŠTINA
Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6
Dobavljač Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije
Brzozjavni naslov: »Trikotaža« Zagreb * Telefon interurban 26-77

Izrađujem sve vrsti sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kategorija našega članstva i to tačno prema propisu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike u originalnim bojama propisnih odijela nalaze se u knjizi »Organizacija Saveza SKJ«. — Zahtevajte cjenike i prospekte. — Cijene vrlo umjerene, a za točnu i solidnu izradbu jamčim.

Oglašujte u »Sokolskom glasniku«!

Najzgodniji dar za Božić i Novu godinu zimsko-športske potrepštine

Pružam Vam mogućnost nabave sveukupne opreme uz najpovoljnije cijene

PRVA JUGOSLOVENSKA INDUSTRIJA ŠPORTSKIH POTREPŠTINA

M. DRUCKER ♦ ZAGREB, ILICA 39
KR. DVORSKI DOBAVLJAČ

Zatražite opširne besplatne cjenike!